

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Określenie obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim

lipiec 2016 r.

Wstęp

Pojęcie „obszar funkcjonalny” po raz pierwszy wprowadzone zostało w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Wiąże się ono z nowym podejściem w polityce rozwoju – polityką ukierunkowaną terytorialnie. Działania o charakterze zintegrowanym, uwzględniającym różnorodność uwarunkowań społecznych, gospodarczych i terytorialnych poszczególnych obszarów stopniowo zastępują dotychczasowe podejście sektorowe do podejmowanych działań.

Niniejsze opracowanie dotyczy przebiegu procesu określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim. Szczegółowe informacje na temat istoty obszarów funkcjonalnych, ich typów, warunków i sposobu wyznaczania zawarto w opracowaniu sporządzonym w lutym 2016 roku przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku pt. „Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim. Problematyka określenia.”¹

Sposób określenia obszarów funkcjonalnych został ustalony w art. 49 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (upzp). Kierując się zawartymi w nim zasadami Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego przedstawił propozycję określenia obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym oraz wystąpił z inicjatywą określenia obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym. Wskazał również samorządom gminnymi i samorządom powiatowym na możliwość składania wniosków o określenie innych, niż proponowane, obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym.

Wszystkie propozycje określenia obszarów funkcjonalnych poddane zostały opiniowaniu przez jednostki samorządu terytorialnego znajdujące się na terenie województwa w trakcie konferencji opiniującej. Złożone w trakcie opiniowania uwagi zostały przeanalizowane, a w ich wyniku dokonano weryfikacji proponowanych obszarów funkcjonalnych i wskazano ostateczne obszary do określenia jako obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim.

Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim określone zostały uchwałą nr 30/1135/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 lipca 2016 r.

1. Proponowane obszary funkcjonalne

1.1. Propozycja Samorządu Województwa

Wspomniane wyżej opracowanie pt. „Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim. Problematyka określenia” stanowiło podstawę do podjęcia przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwały Nr 9/298/16 z dnia 2 marca 2016 roku w sprawie propozycji określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim i ich granic. Uchwałą tą Samorząd Województwa zaproponował określenie niżej wymienionych trzech obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym oraz ośmiu obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym².

---

¹ Opracowanie dostępne na stronie <http://www.kujawsko-pomorskie.pl/planowanie-strategiczne-i-przestrzenne/planowanie-przestrzenne/27964-plan-zagospodarowania-przestrzennego-województwa-kujawsko-pomorskiego>

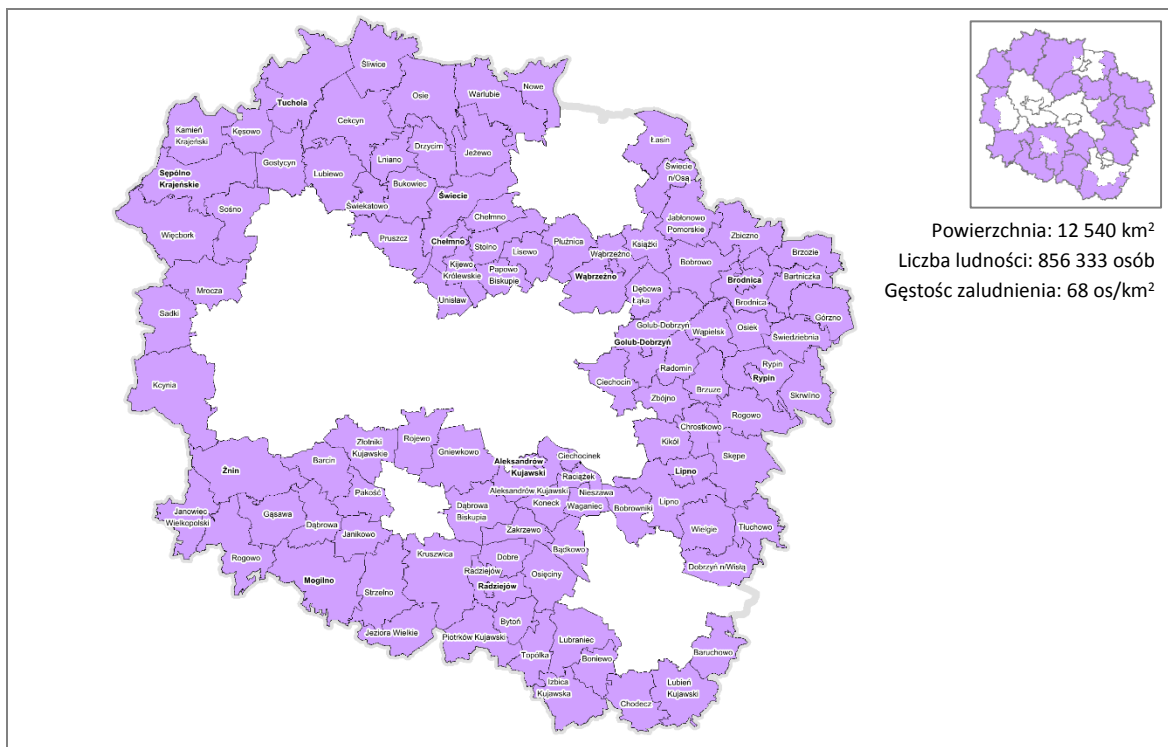
² Charakterystyka obszarów wg załącznika nr 1 do Uchwały Nr 9/298/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 2 marca 2016 roku

OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich - Bydgoszczy i Torunia	
Podstawa delimitacji	KPZK 2030, SRW ³ , Polityka terytorialna, projekt rozporządzenia MliR, wyniki badań i opracowań, w tym funkcjonujący Zintegrowany Instrument Terytorialny (ZIT).
Cel	Potrzeba prowadzenia skoordynowanej, kompleksowej polityki przestrzennej w miastach Bydgoszczy i Toruń, rozwój funkcji ponadregionalnych.
Zasięg terytorialny	Bydgoszcz, Toruń, Białe Błota, Chełmża (gmina miejska), Chełmża (gmina wiejska), Czernikowo, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Koronowo, Kowalewo Pomorskie, Lubicz, Łabiszyn, Łubianka, Łysomice, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Obrowo, Osielsko, Sicienko, Solec Kujawski, Szubin, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka.
 <p style="text-align: right;">Powierzchnia: 3 744 km² Liczba ludności: 853 007 osób Gęstość zaludnienia: 228 os/km²</p>	

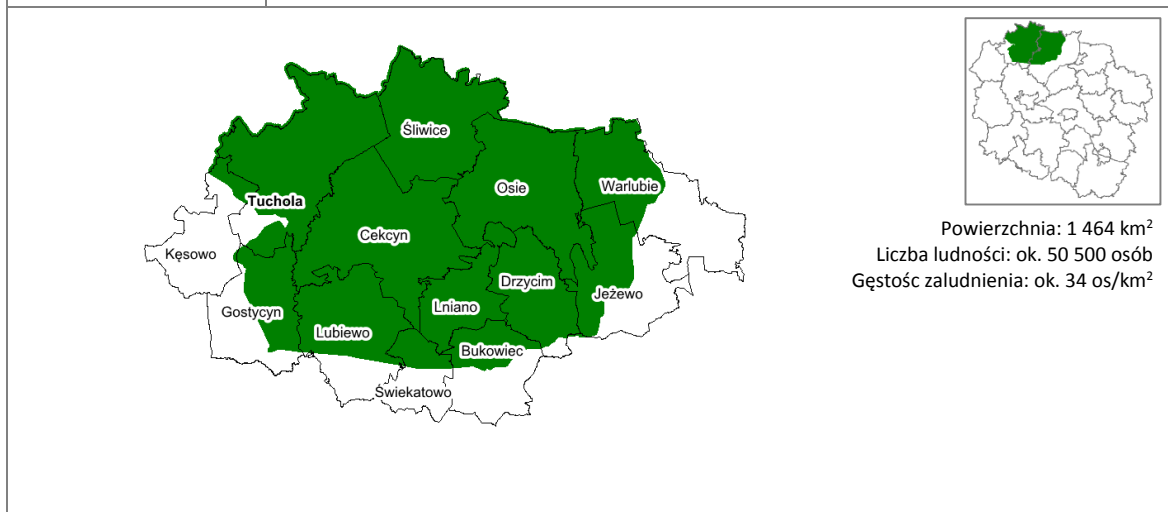
Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych	
Podstawa delimitacji	KPZK 2030.
Cel	Poprawa możliwości rozwojowych poprzez koordynację działań z zakresu polityki przestrzennej, regionalnej oraz polityk sektorowych, co zniweluje dysproporcje w poziomie rozwoju regionu, poprawi jego spójność, a tym samym zwiększy konkurencyjność województwa.
Zasięg terytorialny	Wszystkie jednostki gminne, znajdujące się poza granicami miejskich obszarów funkcjonalnych (ośrodków wojewódzkich, regionalnych i subregionalnego).

³ Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego Plan Modernizacji 2020+

Obszar funkcjonalny Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”

Podstawa delimitacji	KPKZ 2030 wskazująca konieczność określenia obszarów kształtowania potencjału rozwojowego wymagających programowania działań ochronnych, w tym obszarów cennych przyrodniczo. Przyjęto granice obszaru Światowego Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie” utworzonego 2 czerwca 2010 roku podczas obradującej w Paryżu Międzynarodowej Rady Koordynacyjnej programu Człowiek i Biosfera (MAB).
Cel	Poprawa możliwości rozwojowych przy zapewnieniu ochrony zasobów przyrodniczych poprzez koordynację działań z zakresu ochrony środowiska, ekologii, polityki przestrzennej, regionalnej oraz polityk sektorowych, co pozwoli na integrację rozwoju społeczno-gospodarczego z potrzebami ochrony przyrody.
Zasięg terytorialny	4 gminy w całości: Cekcyn, Lniano, Osie i Śliwice, 9 gmin w części: Bukowiec, Drzycim, Gostycyn, Jeżewo, Kęsowo, Lubiewo, Świekatowo, Tuchola i Warlubie.

OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU REGIONALNYM

Miejski obszar funkcjonalny miasta Włocławka	
Podstawa delimitacji	KPZK 2030, Polityka terytorialna, wyniki badań i opracowań prowadzonych przez kilka instytucji/jednostek, w tym funkcjonujący OSI.
Cel	Zacieśnianie związków funkcjonalnych wewnątrz obszaru, tworzenie wspólnie z OF Bydgoszczy i Torunia silnych powiązań sieciowych. Niwelowanie konfliktów funkcjonalnych oraz zwiększenie potencjału społecznego i gospodarczego.
Zasięg terytorialny	Włocławek (gmina miejska), Brześć Kujawski, Choceń, Fabianki, Lubanie, Kowal (gmina miejska), Kowal (gmina wiejska), Włocławek (gmina wiejska).
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: right;"> <p style="font-size: small;">Powierzchnia: 820 km² Liczba ludności: 162 395 osób Gęstość zaludnienia: 198 os/km²</p> </div> </div>	

Miejski obszar funkcjonalny miasta Grudziądza	
Podstawa delimitacji	KPZK 2030, Polityka terytorialna, wyniki badań i opracowań prowadzonych przez kilka instytucji/jednostek, w tym funkcjonujący OSI.
Cel	Zacieśnianie związków funkcjonalnych wewnątrz obszaru, tworzenie wspólnie z OF Bydgoszczy i Torunia silnych powiązań sieciowych. Niwelowanie konfliktów funkcjonalnych oraz zwiększenie potencjału społecznego i gospodarczego.
Zasięg terytorialny	Grudziądz (gmina miejska), Grudziądz (gmina wiejska), Dragacz, Gruta, Radzyń Chełmiński, Rogóźno.
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> </div> <div style="text-align: right;"> <p style="font-size: small;">Powierzchnia: 666 km² Liczba ludności: 132 098 osób Gęstość zaludnienia: 198 os/km²</p> </div> </div>	

Miejski obszar funkcjonalny miasta Inowrocławia

Podstawa delimitacji	KPZK 2030, Polityka terytorialna, wyniki badań i opracowań prowadzonych przez kilka instytucji/jednostek, w tym funkcjonujący OSI.
Cel	Zacieśnianie związków funkcjonalnych wewnątrz obszaru, tworzenie wspólnie z OF Bydgoszczy i Torunia silnych powiązań sieciowych. Niwelowanie konfliktów funkcjonalnych oraz zwiększenie potencjału społecznego i gospodarczego.
Zasięg terytorialny	Inowrocław, Inowrocław (gmina wiejska).

Powierzchnia: 202 km²
Liczba ludności: 86 159 osób
Gęstość zaludnienia: 427 os/km²

Obszar funkcjonalny Kujawy - wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa

Podstawa delimitacji	SRW, w której obszar ten identyfikuje się jako obszar strategicznej interwencji (OSI). Nie zaliczono gminy Fabianki, która wykazuje cechy gminy intensywnie urbanizującej się (strefa podmiejska Włocławka), ponadto odgródzonej od pozostałej części obszaru korytem rzeki Wisły.
Cel	Prowadzenie skoordynowanej polityki prowadzącej do zwiększenia efektywności rolnictwa południowej części województwa, poprzez poprawę warunków przyrodniczych prowadzenia gospodarki rolnej, w tym zwłaszcza poprawę warunków wodnych, jako odpowiedź na identyfikowany problem deficytu wody w okresie wegetacyjnym.
Zakres terytorialny	Gminy powiatów: aleksandrowskiego, inowrocławskiego, mogileńskiego, radziejowskiego, żnińskiego, włocławskiego (z wyłączeniem gminy Fabianki).

Powierzchnia: 5 365 km²
Liczba ludności: 454 490 osób
Gęstość zaludnienia: 85 os/km²

Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie	
Podstawa delimitacji	SRW, w której obszar ten wyznaczono jako OSI oraz istniejące powiązania funkcjonalne terenu.
Cel	Prowadzenie skoordynowanej polityki skutkującej wzrostem wykorzystania endogenicznego potencjału obszaru wyrażającego się bardzo dużym udziałem powierzchni leśnych oraz powierzchni chronionych i wynikających z nich specjalizacji w kierunku rozwoju leśnictwa i przetwórstwa drewna oraz działalności turystycznych.
Zasięg terytorialny	Gminy powiatów: sępoleńskiego, świeckiego i tucholskiego.

Powierzchnia: 3 340 km²
 Liczba ludności: 189 775 osób
 Gęstość zaludnienia: 57 os/km²

Obszar funkcjonalny realizacji nowego stopnia wodnego na Wiśle	
Podstawa delimitacji	SRW, w której obszar ten wchodzi w skład OSI. Dodatkowo do obszaru zostało włączone miasto Ciechocinek, które mimo, iż nie będzie bezpośrednio sąsiadować ze zbiornikiem to jednak może być beneficjentem zmian w przestrzeni społeczno-gospodarczej.
Cel	Kształtowanie zagospodarowania dla wykorzystania potencjału endogenicznego, który będzie następstwem realizacji stopnia wodnego na Wiśle, poniżej Włocławka. Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego i energetycznego, poprawa stosunków wodnych oraz bezpieczeństwo techniczne istniejącego stopnia wodnego we Włocławku.
Zasięg terytorialny	Bobrowniki, Czernikowo, Fabianki, Lubanie, Nieszawa, Raciążek, Waganiec, Ciechocinek, Włocławek (gmina miejska).

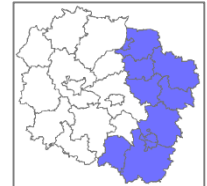
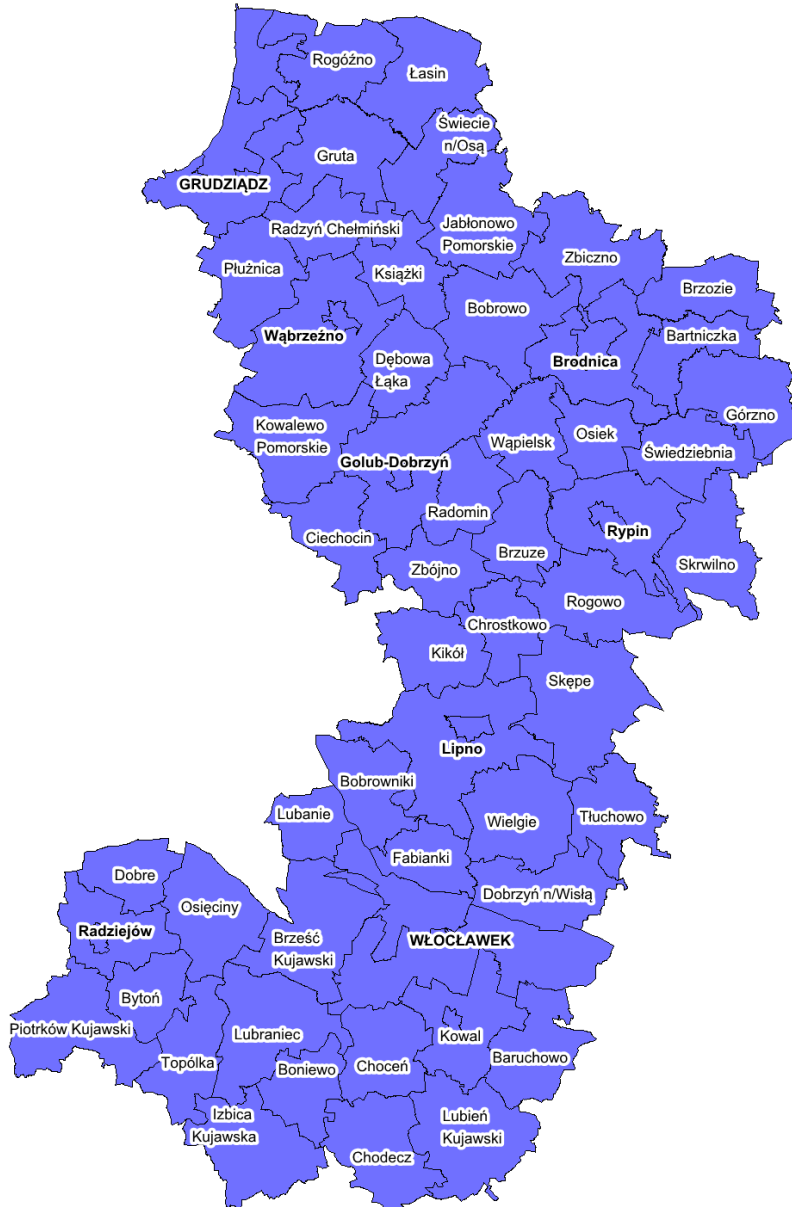

Powierzchnia: 607 km²
 Liczba ludności: 160 920 osób
 Gęstość zaludnienia: 265 os/km²

Obszar funkcjonalny przełamania zapaści społeczno-gospodarczej wschodniej części województwa

Podstawa delimitacji	SRW, w której obszar ten identyfikuje się jako obszar strategicznej interwencji (OSI).
Cel	Nadanie impulsów rozwojowych wschodniej części województwa, zarówno poprzez działania na rzecz głównych ośrodków miejskich (Włocławek i Grudziądz, które powinny pełnić szczególną rolę w stymulowaniu rozwoju społecznego i gospodarczego otaczających powiatów), jak też wobec terenów wiejskich i pozostałych miast wskazanego obszaru (w tym miast powiatowych).
Zasięg terytorialny	Gminy powiatów: grudziądzki, wąbrzeskiego, golubsko-dobrzyńskiego, brodnickiego, rypińskiego, lipnowskiego, włocławskiego i radziejowskiego oraz miasta Włocławek i Grudziądz.

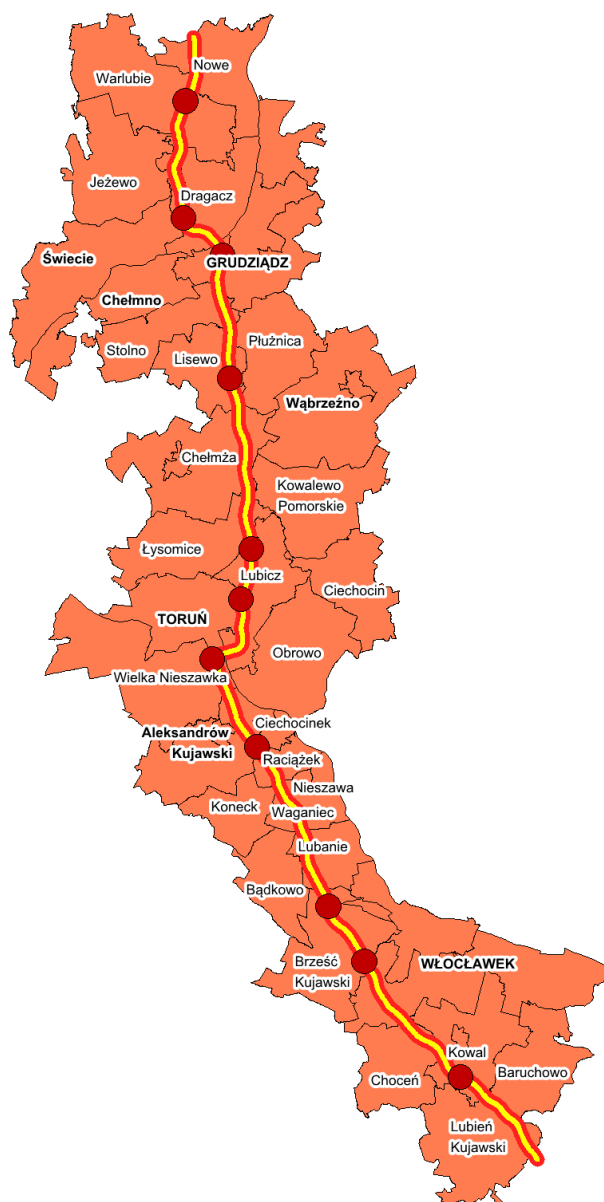

Powierzchnia: 6 708 km²
 Liczba ludności: 650 029 osób
 Gęstość zaludnienia: 97 os/km²

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1

Podstawa delimitacji	SRW, w której jednym z celów strategicznych jest zagadnienie gospodarka i miejsca pracy. Do działań wspierających rozwój gospodarczy zalicza się m.in. tworzenie przestrzeni inwestycyjnej. Obszary przywęzłowe w pobliżu dróg szybkiego ruchu stanowią atrakcyjną lokalizację terenów inwestycyjnych.
Cel	Prowadzenie skoordynowanej polityki prowadzącej do rozwoju terenów inwestycyjnych wzdłuż przebiegu autostrady A1.
Zasięg terytorialny	Aleksandrów Kujawski (gmina miejska), Aleksandrów Kujawski (gmina wiejska), Baruchowo, Bądkowo, Brześć Kujawski, Chełmno (gmina wiejska), Chełmża (gmina miejska), Chełmża (gmina wiejska), Chocień, Ciechocin, Ciechocinek, Dragacz, Grudziądz (gmina miejska), Grudziądz (gmina wiejska), Jeżewo, Koneck, Kowal (gmina miejska), Kowal (gmina wiejska), Kowalewo Pomorskie, Lisewo, Lubanie, Lubicz, Lubień Kujawski, Łysomice, Nieszawa, Nowe, Obrowo, Płużnica, Raciążek, Stolno, Świecie, Toruń, Waganiec, Warlubie, Wąbrzeźno (gmina miejska), Wąbrzeźno (gmina wiejska), Wielka Nieszawka, Włocławek (gmina miejska), Włocławek (gmina wiejska).

Powierzchnia: 4 159 km²
 Liczba ludności: 727 609 osób
 Gęstość zaludnienia: 175 os/km²

Powyższa propozycja Samorządu Województwa dotycząca określenia obszarów funkcjonalnych przedstawiona została jednostkom samorządu terytorialnego wraz z zaproszeniem na konferencję opiniującą.⁴

1.2. Wnioski złożone przez samorządy gminne i samorządy powiatowe dotyczące określenia obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym

Marszałek Województwa zapraszając jednostki samorządu terytorialnego znajdujące się na terenie województwa na konferencję opiniującą zachęcił gminy i powiaty do przeanalizowania przedstawionej przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego propozycji obszarów funkcjonalnych oraz składania wniosków o określenie innych obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym, jeżeli samorządy widzą taką potrzebę. Załączony został wzór wniosku zawierający elementy istotne dla określenia zgłaszanego obszaru: nazwę obszaru, cel określenia, podstawę delimitacji, zasięg terytorialny oraz informację o konsultowaniu zgłaszanego obszaru z innymi jednostkami samorządu terytorialnego

W odpowiedzi na możliwość składania wniosków we wskazanym terminie (do 29 kwietnia 2016 r.), wpłynęło 6 wniosków o określenie 5 obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym:

1. Wniosek złożony przez Gminę Osielsko
2. Wniosek złożony przez Gminę Miasto Bydgoszcz

Wnioski te są tożsame w zakresie treści, postulują określenie niżej opisanego obszaru funkcjonalnego:

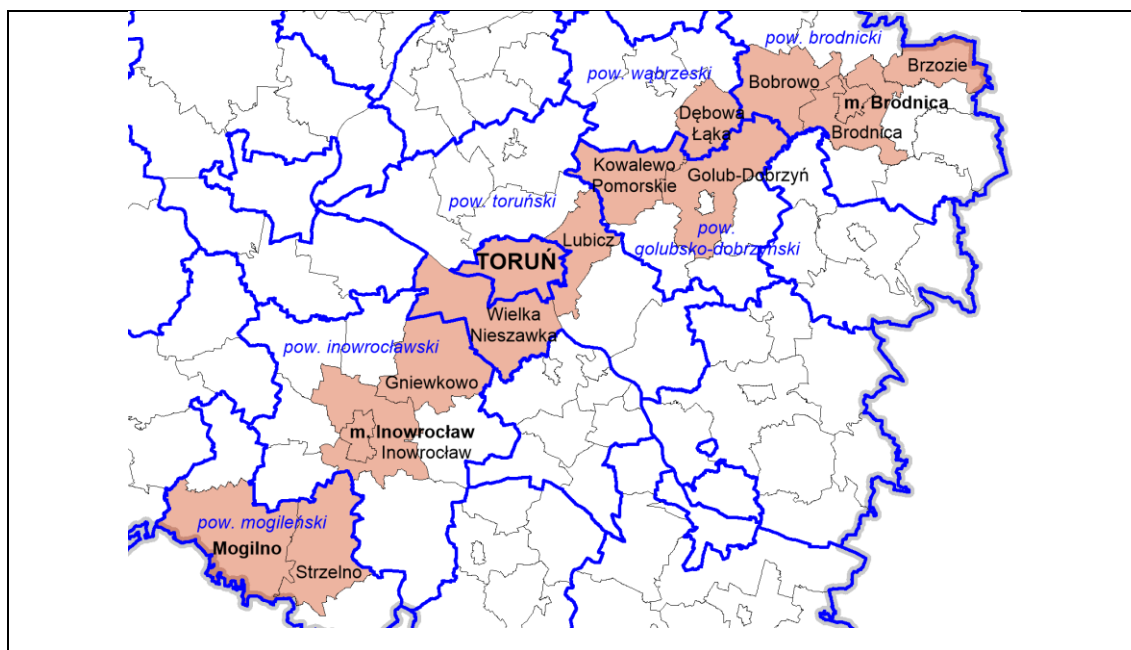
Nazwa obszaru:	<i>Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej środkowo-zachodniej części województwa w zasięgu oddziaływania węzła transportowego S5 i S10 oraz MDW E70</i>
Cel:	Integracja funkcjonalna i przestrzenna środkowo-zachodniej części województwa zmierzająca do podniesienia poziomu gospodarczego na bazie rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia nowych miejsc pracy, w oparciu o rozwój systemów transportowych (drogowego, kolejowego, lotniczego i śródlądowego).
Podstawa delimitacji:	Opracowana na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, przez dr hab. prof. PAN Przemysława Śleszyńskiego ekspertyza "Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych stolic województw". Analiza przepływu rynku pracy na podstawie danych z Izby Skarbowej oraz GUS. Powiązania funkcjonalne pomiędzy JST wchodzącymi w skład obszaru.
Proponowany obszar funkcjonalny został wstępnie skonsultowany z niżej wymienionymi jednostkami samorządu terytorialnego: Wnioskowany obszar funkcjonalny został skonsultowany z Władzami wszystkich jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w jego skład.	
Zasięg terytorialny: Barcin, Białe Błota, Bydgoszcz, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Kcynia, Koronowo, Łabiszyn, Mrocza, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Osielsko, Pruszcz, Rojewo, Sadki, Sicienko, Solec Kujawski, Szubin, Żnin.	

⁴ Zaproszenie wraz z załączoną uchwałą oraz zbiorem wykorzystanych w opracowaniu pt. „Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim. Problematyka określenia.” materiałów dotyczących obszarów funkcjonalnych rozesłano pismem znak DN.7630.1.55.2016 z dnia 14.04.2016 roku

3. Wniosek złożony przez Powiat Mogileński

Nazwa obszaru:	Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego drogi krajowej nr 15
Cel:	Prowadzenie skoordynowanej polityki prowadzącej do rozwoju terenów inwestycyjnych wzdłuż przebiegu drogi krajowej numer 15.
Podstawa delimitacji:	SRW, w której jednym z celów strategicznych jest zagadnienie gospodarka i miejsca pracy. Do działań wspierających rozwój gospodarczy zalicza się m.in. tworzenie przestrzeni inwestycyjnej. Obszary położone wzdłuż dróg krajowych stanowią atrakcyjną lokalizację terenów inwestycyjnych.
<p>Proponowany obszar funkcjonalny został wstępnie skonsultowany z niżej wymienionymi jednostkami samorządu terytorialnego:</p> <p>Do wszystkich ww. jednostek samorządu terytorialnego dnia 26.04.2016 r. został wysłany mail z pismem Zarządu Powiatu w Mogilnie z informacją o propozycji zgłoszenia utworzenia nowego obszaru funkcjonalnego oraz prośbą o informację zwrotną dotyczącą akceptacji lub zgłoszenia ewentualnych uwag do proponowanego obszaru funkcjonalnego. Do dnia wypełnienia niniejszego wniosku otrzymaliśmy informację zwrotną (mailową lub telefoniczną) o wstępnej akceptacji utworzenia przedstawionego obszaru funkcjonalnego od: Gminy Mogilno, Gminy Strzelno, Gminy Miejskiej Inowrocław, Gminy Wielka Nieszawka, Gminy Kowalewo Pomorskie, Gminy Bobrowo, Gminy Miejskiej Brodnica, Gminy Dębowa Łąka, Powiatu Brodnickiego</p>	
<p>Zasięg terytorialny:</p> <p>Bobrowo, Brodnica (gmina miejska), Brodnica (gmina wiejska), Brzozie, Dębowa Łąka, Gniewkowo, Golub-Dobrzyń (gmina wiejska), Inowrocław (gmina miejska), Inowrocław (gmina wiejska), Kowalewo Pomorskie, Lubicz, Mogilno, Strzelno, Toruń, Wielka Nieszawka.</p>	

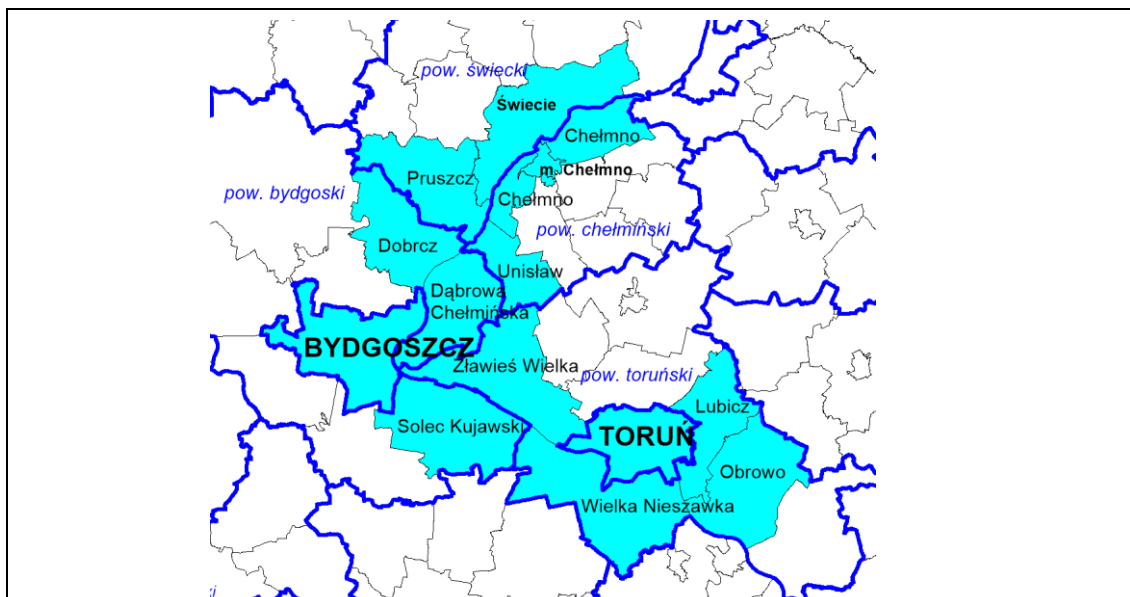

4. Wniosek złożony przez Gminę Solec Kujawski

Nazwa obszaru:	Obszar realizacji kolejnego stopnia na Wiśle w Solcu Kujawskim
Cel:	Kształtowanie zagospodarowania dla wykorzystania potencjału endogenicznego, który będzie następstwem realizacji stopnia wodnego na Wiśle poniżej Włocławka (Siarzewo) ⁵ . Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego i energetycznego, poprawa stosunków wodnych oraz bezpieczeństwo istniejącego stopnia wodnego we Włocławku i projektowanego na wysokości miejscowości Siarzewo
Podstawa delimitacji:	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do roku 2030), wraz z Dokumentem Implementacyjnym do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030r.) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego Założenia do Programu Rozwoju Polskich Śródlądowych Dróg Wodnych RSW ⁶ Strategia Rozwoju Solca Kujawskiego na lata 2014-2020 (+)
Proponowany obszar funkcjonalny został wstępnie skonsultowany z niżej wymienionymi jednostkami samorządu terytorialnego: Starostwo Powiatu Toruńskiego, Starostwo Powiatu Bydgoskiego, Zławieś Wielka, Miasto Bydgoszcz	
Zasięg terytorialny: Bydgoszcz, Chełmno (gmina miejska), Chełmno (gmina wiejska), Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Lubicz, Obrowo, Pruszcz, Solec Kujawski, Świecie, Toruń, Unisław, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka.	

⁵ Zachowano oryginalną pisownię. Jest to oczywista pomyłka, wniosek dotyczy stopnia wodnego w Solcu Kujawskim

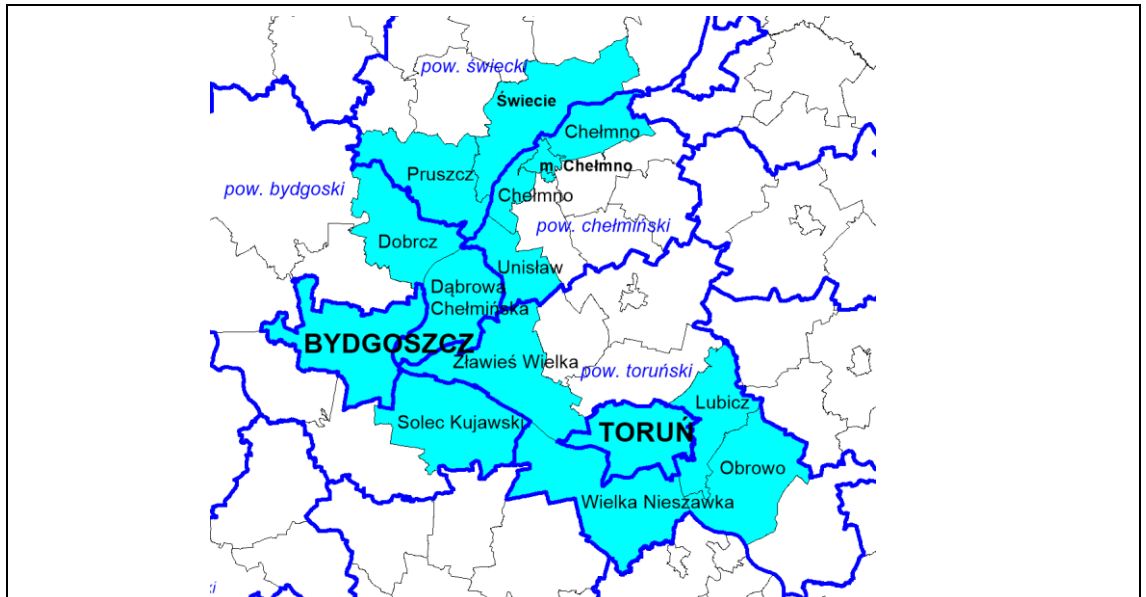
⁶ Zachowano oryginalną pisownię. Chodzi o SRW – Strategię Rozwoju Województwa

5. Wniosek złożony przez Gminę Solec Kujawski

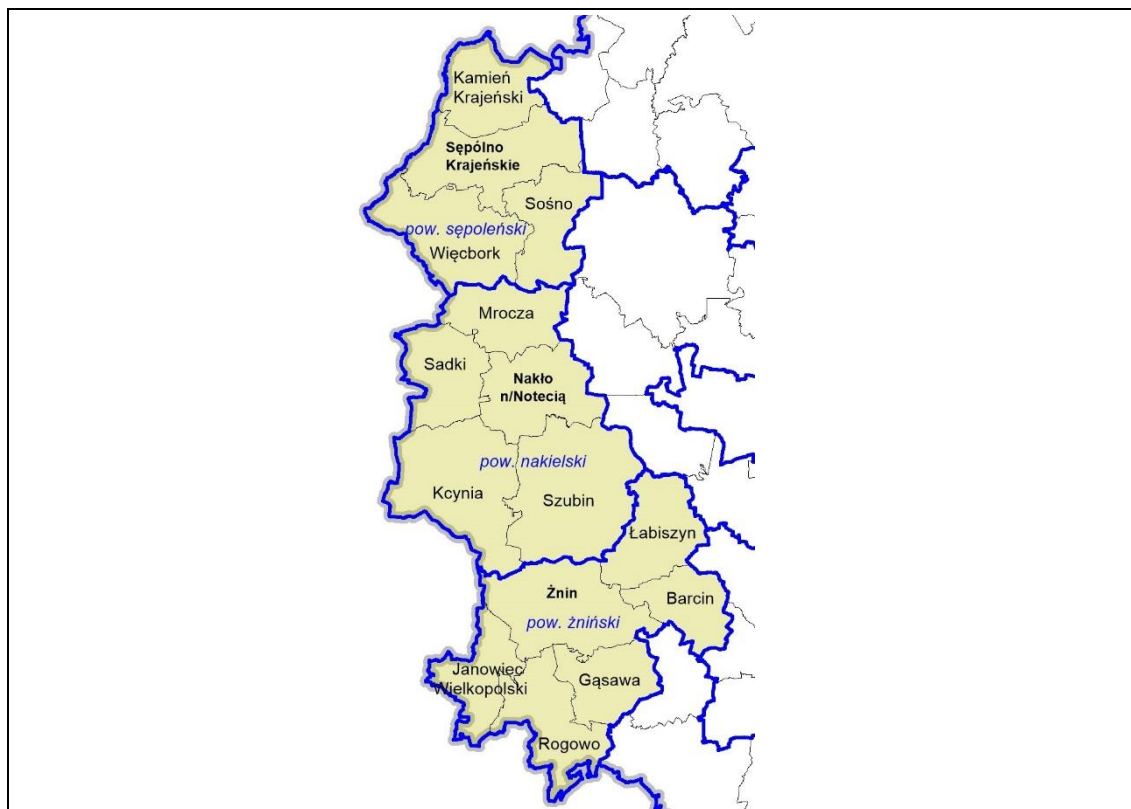
Nazwa obszaru:	<i>Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej w zakresie wykorzystania Wisły dla celów żeglugi śródlądowej w kontekście projektowanej budowy terminala multimodalnego na granicy Solca Kujawskiego i Bydgoszczy</i>
Cel:	Kształtowanie zagospodarowania Wisły w celu wykorzystania jej potencjału do żeglugi śródlądowej poprzez budowę terminala multimodalnego, jako portu zapleczonego dla portów morskich: Gdańska i Gdyni oraz DCT Gdańsk S.A.
Podstawa delimitacji:	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do roku 2030), wraz z Dokumentem Implementacyjnym do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030r.) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego Założenia do Programu Rozwoju Polskich Śródlądowych Dróg Wodnych, RSW ⁷ Strategia Rozwoju Solca Kujawskiego na lata 2014-2020 (+) Studium Wykonalności pn. Odbudowa drogi wodnej E-40 na odcinku Dniepr-Wisła. (dokument współfinansowany przez Komisję Europejską: Ukraina, Białoruś i Polska)
Proponowany obszar funkcjonalny został wstępnie skonsultowany z niżej wymienionymi jednostkami samorządu terytorialnego: Starostwo Powiatu Toruńskiego, Starostwo Powiatu Bydgoskiego, Zławieś Wielka, Miasto Bydgoszcz	
Zasięg terytorialny: Bydgoszcz, Chełmno (gmina miejska), Chełmno (gmina wiejska), Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Lubicz, Obrowo, Pruszcz, Solec Kujawski, Świecie, Toruń, Unisław, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka.	

⁷ Zachowano oryginalną pisownię. Chodzi o SRW – Strategię Rozwoju Województwa

6. Wniosek złożony przez Powiat Nakielski

Nazwa obszaru:	<i>Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej – Krajna i Pałuki</i>
Cel:	Integracja funkcjonalna i przestrzenna trzech krajeńsko-pałuckich powiatów tj. powiatu nakielskiego, powiatu żnińskiego oraz powiatu sępoleńskiego zmierzająca do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w oparciu o połączenia komunikacyjne i tożsamość społeczno-gospodarczą
Podstawa delimitacji:	Rolnicza przestrzeń produkcyjna, wysoka wydajność produkcji oraz kultura rolnicza wynikająca z tradycji dobrego gospodarowania wyróżniająca Krajnę i Pałuki. Obszar funkcjonalny wpłynie na aktywne działania poprawiające możliwości rozwojowe, szczególnie na terenach popegeerowskich. <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza przepływu rynku pracy na podstawie danych z GUS 2. Powiązania funkcjonalne pomiędzy JST wchodzącymi w skład obszaru (m.in. działania LGD, LGR)
Proponowany obszar funkcjonalny został wstępnie skonsultowany z niżej wymienionymi jednostkami samorządu terytorialnego: Wnioskowany obszar funkcjonalny został wstępnie skonsultowany z przedstawicielami JST	
Zasięg terytorialny: Barcin, Gąsawa, Janowiec Wielkopolski, Kamień Krajeński, Kcynia, Łabiszyn, Mrocza, Nakło nad Notecią, Rogowo, Sadki, Sępólno Krajeńskie, Sośno, Szubin, Więcbork, Żnin	

2. Konferencja opiniująca

Konferencja opiniująca odbyła się w dniu 16 maja 2016 roku w Przysieku. Uczestnikom konferencji przybliżona została problematyka obszarów funkcjonalnych, a następnie omówione zostały szczegółowo:⁸

1. propozycja Samorządu Województwa dotycząca określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim
2. wnioski złożone przez samorządy gminne i samorządy powiatowe dotyczące określenia obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym

Zestawienie wszystkich proponowanych obszarów funkcjonalnych przedstawiono na poniższym rysunku.

---

⁸ Prezentacja zgłoszonych propozycji określenia obszarów funkcjonalnych została zaprezentowana również w trakcie:

- Konwentu Powiatów Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Czysteblota, 20.04.2016r.
- Konwentu Wójtów Gmin Wiejskich Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Zamek Bierzgłowski, 12.05.2016r.

PROPOZYCJA ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA

Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym - 3

Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich - Bydgoszczy i Torunia

Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych

Obszar funkcjonalny Świątowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”

Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym - 8

Miejski obszar funkcjonalny miasta Włocławka

Miejski obszar funkcjonalny miasta Grudziądz

Miejski obszar funkcjonalny miasta Inowrocławia

Obszar funkcjonalny Kujawy - wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa

Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie

Obszar funkcjonalny realizacji nowego stopnia wodnego na Wiśle

Obszar funkcjonalny przełamania zapaści społeczno-gospodarczej wschodniej części województwa

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1

PROPOZYCJA zgłoszona przez samorządy gmin i samorządy powiatów - 5

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej środkowo-zachodniej części województwa w zasięgu oddziaływania węzła transportowego S5 i S10 oraz MDW E70

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego drogi krajowej nr 15

Obszar realizacji kolejnego stopnia wodnego na Wiśle w Solcu Kujawskim

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej w zakresie wykorzystania Wisły dla celów żeglugi śródlądowej w kontekście projektowanej budowy terminala multimodalnego na granicy Solca Kujawskiego i Bydgoszczy

Obszar funkcjonalny „Krajna i Pałuki”

W konferencji udział wzięli reprezentanci 57 gmin i 9 powiatów, co stanowi odpowiednio 40% i 47% tych jednostek z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Opinię o proponowanych obszarach funkcjonalnych wyrażali w formie pisemnej na przygotowanych formularzach, wg wzoru „Opiniuję pozytywnie granice ... (i tu nazwa obszaru funkcjonalnego)” i pole wyboru TAK lub NIE, co w dalszej analizie określono odpowiednio jako opinia pozytywna lub negatywna.

Tabela 1. Zestawienie opinii o obszarach funkcjonalnych proponowanych przez Zarząd Województwa

Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym						
Nazwa obszaru	Opinia pozytywna		Opinia negatywna		Nie wyrażenie opinii	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich - Bydgoszczy i Torunia	52	78,8	9	13,6	5	7,6
Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych	55	83,3	10	15,2	1	1,5
OF Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”	55	83,3	1	1,5	10	15,2
Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym						
Nazwa obszaru	Opinia pozytywna		Opinia negatywna		Nie wyrażenie opinii	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Miejski obszar funkcjonalny miasta Włocławka	53	80,3	0	0	13	19,7
Miejski obszar funkcjonalny miasta Grudziądz	53	80,3	0	0	13	19,7
Miejski obszar funkcjonalny miasta Inowrocławia	52	78,8	1	1,5	13	19,7
Obszar funkcjonalny Kujawy – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa	56	84,8	3	4,5	7	10,6
Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie	52	78,8	3	4,5	11	16,7
Obszar funkcjonalny realizacji nowego stopnia wodnego na Wiśle	53	80,3	2	3,0	14	21,2
Obszar funkcjonalny przełamania zapaści społeczno-gospodarczej wschodniej części województwa	53	80,3	2	3,0	11	16,7
Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1	48	72,7	7	10,6	11	16,7

Źródło: Opracowano własne

Tabela 2. Zestawienie opinii o obszarach funkcjonalnych proponowanych przez samorządy gminne i samorządy powiatowe

Nazwa obszaru	Opinia pozytywna		Opinia negatywna		Nie wyrażenie opinii	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej środkowo-zachodniej części województwa w zasięgu oddziaływania węzła transportowego S5 i S10 oraz MDW E70	66	81,5	9	11,1	6	7,4
Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego drogi krajowej nr 15	64	79,0	4	4,9	13	16,0
Obszar realizacji kolejnego stopnia wodnego na Wiśle w Solcu Kujawskim	59	72,8	5	6,2	17	21,0

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej w zakresie wykorzystania Wisły dla celów żeglugi śródlądowej w kontekście projektowanej budowy terminala multimodalnego na granicy Solca Kujawskiego i Bydgoszczy	63	77,8	2	2,5	16	19,8
Obszar funkcjonalny „Krajna i Pałuki”	67	82,7	4	4,9	10	12,3

Źródło: Opracowano własne na podstawie złożonych formularzy opiniujących

Z powyższego zestawienia wynika, że wszystkie przedstawione obszary uzyskały co najmniej 70% opinii pozytywnych. Obszarami, które otrzymały najwięcej opinii negatywnych są obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym:

- Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich Bydgoszczy i Torunia
- Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych oraz proponowane obszary o znaczeniu regionalnym:
  - Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1
  - Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej środkowo-zachodniej części województwa w zasięgu oddziaływania węzła transportowego S5 i S10 oraz MDW E70

Statystyki te należy jednak odczytywać łącznie z analizą złożonych wraz z opinią uwag.

3. Analiza uwag zgłoszonych do proponowanych obszarów funkcjonalnych

Oprócz wyrażonej opinii reprezentanci jednostek samorządu terytorialnego uczestniczący w konferencji zgłosili również uwagi do proponowanych obszarów funkcjonalnych. Złożone zostały one w formie pisemnej na formularzach opiniujących, a ich zestawienie zawarto poniżej. Uwagi zgłaszane były również ustnie, w trakcie dyskusji, a ich treść wyrażana przez reprezentantów jednostek koresponduje z uwagami zawartymi przez nich w formie pisemnej.

Złożone uwagi przeanalizowano i odniesiono się do nich biorąc pod uwagę ich wpływ na cel określenia danego obszaru funkcjonalnego i jego granice.

A. Uwagi do obszarów funkcjonalnych proponowanych przez Samorząd Województwa⁹

I. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich - Bydgoszczy i Torunia			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Aleksandrów Kujawski	negatywna	Brak obszaru gminy Aleksandrów Kujawski w Miejskim obszarze ośrodków wojewódzkich. Gmina Aleksandrów Kujawski ze względu na bliskość położenia oraz powiązania instytucjonalne i funkcjonalne powinna zawierać się w ww obszarze
2.	Koneck	pozytywna	Proponuję włączyć do przedmiotowego obszaru funkcjonalnego powiat aleksandrowski, który już jest objęty oddziaływaniem szczególnie miasta Toruń

⁹ Zamarkowana kolorem nazwa gminy oznacza, że wchodzi ona w skład proponowanego obszaru

3.	Lisewo	pozytywna	Proponuję włączyć gminę Lisewo znajdującą się najbliżej Chełmży, która korzysta ze zjazdu A1 w Lisewie
4.	Kcynia	negatywna	Naszym zdaniem MOFOW powinien obejmować wszystkie gminy powiatu nakielskiego. Gminy Mrocza, Sadki i Kcynia aktywnie współdziałają w wielu obszarach społeczno-gospodarczych z Bydgoszczą, która jest ponadto miejscem pracy wielu mieszkańców tych gmin
5.	Mrocza	negatywna	Brak całego powiatu nakielskiego jako zachodniej części województwa. Rozbicie powiatu zakłóci możliwość zrównoważonego rozwoju
6.	Szubin	pozytywna	Do MFOW powinien należeć cały powiat nakielski, czyli również Mrocza, Sadki i Kcynia. Szubin powinien należeć do obszaru miejskiego i do wiejskiego
7.	Sępólno Krajeńskie	negatywna	Z uwagi na charakter zagospodarowania za włączeniem do wiejskiego obszaru gminy Nakło nad Notecią i Szubin
8.	Pruszcz	negatywna	Proszę o ujęcie w tym obszarze gminy Pruszcz, gdyż jest związana gospodarczo z obszarem a zwłaszcza z Bydgoszczą (uczelnie, zakłady pracy, ośrodki kultury). Nie można opierać się tylko na ZIT
9.	Łubianka	pozytywna	Opiniuję pozytywnie granice. Zwracam uwagę na niezbędność wdrożenia zrównoważonego podejścia rozwojowego, szanującego potencjały rozwojowe także gmin wiejskich
10.	Barcin	negatywna	Miasto i gmina Barcin jest obszarem wysoko zurbanizowanym o charakterze przemysłowym, funkcjonalnie powiązana z miastem Bydgoszcz (rynek pracy, usługi, nauka, komunikacja)
11.	m. Bydgoszcz	negatywna	W planie zagospodarowania przestrzennego województwa powinny być określone dwa oddzielne miejskie obszary funkcjonalne ośrodków wojewódzkich. Dwa miasta stołeczne Bydgoszcz i Toruń stanowią centra różnorodnych usług (m.in.. W zakresie edukacji, kultury, ochrony zdrowia, kultury, obsługi przedsiębiorczości itd.) oraz rynek pracy przede wszystkim dla swoich obszarów funkcjonalnych, o czym bardzo dobitnie świadczą wyniki analizy dojazdów do pracy do miast rdzeniowych z gmin bydgoskiego i toruńskiego obszaru funkcjonalnego. Istotne jest również to, że część usług, o charakterze regionalnym czy krajowym, świadczonych przez oba miasta nie jest realizowana na zasadzie komplementarności, a niekiedy wręcz konkurencyjności (świadczą o tym inwestycje w Toruniu realizowane z udziałem budżetu województwa lub regionalnego programu operacyjnego np. Centrum Kulturalno-Kongresowe Jordanki, Hala Sportowo-Widowiskowa, szpital wojewódzkie, kiedy już tego typu instytucje funkcjonują w Bydgoszczy). Obszar funkcjonalny powinien stanowić zwarty układ przestrzenny. Natomiast w przypadku Bydgoszczy i Torunia nie można mówić o zwartości obszaru. Miasta dzielą naturalne przeszkody geograficzne: przede wszystkim Wisła i jej tereny zalewowe, Puszcza Bydgoska oraz tereny rolnicze o wysokiej jakości gleb, a urbanizacja terenów w gminach leżących pomiędzy Bydgoszczą i Toruniem przebiega bardzo powoli. Należy również podkreślić, że w ekspertyzie przygotowanej na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przez prof. Przemysława Śleszyńskiego, która była podstawą wszystkich kolejnych prac delimitacyjnych, wskazane zostały dwa obszary funkcjonalne: Miejski Obszar Funkcjonalny Bydgoszczy i Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia
12.	m. Toruń	negatywna	W proponowanym obszarze brakuje 5 gmin położonych w obszarze aglomeracji bydgosko-toruńskiej (wyznaczonej w planie zagospodarowania przestrzennego województwa z 2003 r.) Trwanie związków funkcjonalnych w poszerzonym obszarze zostało potwierdzone w badaniach przeprowadzonych w 2013 r. Dotyczy to miast: Aleksandrów Kujawski i Ciechocinek oraz gmin wiejskich: Aleksandrów Kujawski, Raciążek i Unisław
13.	Powiat Nakielski	negatywna	Pozytywna opinia dezintegrowałaby po raz kolejny powiat nakielski. Jesteśmy za rozwiązaniami, które w obszarze funkcjonalnym przewidują wszystkie gminy powiatu nakielskiego
14.	Powiat Świecki	pozytywna	Wnoszę o rozważenie możliwości poszerzenia obszaru o teren gminy Pruszcz i Świekatowo powiatu świeckiego
15.	Powiat Toruński	pozytywna	Proponuję poszerzyć o miasto Ciechocinek i gm. Aleksandrów Kujawski (wraz z miastem), Raciążek i Unisław

Złożone uwagi dotyczą głównie powiększenia Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodków wojewódzkich Bydgoszczy i Torunia. Wskazywane do włączenia do tego obszaru są gminy: Aleksandrów Kujawski, m. Aleksandrów Kujawski, Barcin, Bądkowo, Ciechocinek, Kcynia, Koneck, Lisewo, Mrocza, Pruszcz, Sadki, Raciążek, Świekatowo, Unisław i Zakrzewo.

Problem granic obszaru funkcjonalnego miast Bydgoszczy i Torunia był przedmiotem wielu analiz, spotkań i dyskusji toczonych na różnych szczeblach podczas określenia zasięgu realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Szczegółowe informacje na ten temat dostępne są na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/zintegrowane-inwestycje-terytorialne. Również na etapie delimitacji przedmiotowego obszaru funkcjonalnego o znaczeniu ponadregionalnym - Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodków wojewódzkich – Bydgoszczy i Torunia, rozważane były różne warianty, w tym między innymi polegający na uwzględnieniu w nim gminy Pruszcz i m. Aleksandrów Kujawski. Gminy te, jako jedyne z wymienionych wyżej, spełniają kryteria MIR¹⁰ pozwalające na zaliczenie ich do tego obszaru.

Obszar, w granicach identycznych, jak zaproponowany przez Zarząd Województwa Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich – Bydgoszczy i Torunia, zdelimitowano także w ramach projektu pt. „Program działań dla miejskich obszarów funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia w nowej perspektywie finansowej 2014-2020”¹¹, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, którego liderem było Miasto Bydgoszcz.

W dniu 8 kwietnia 2014 roku podpisane zostało porozumienie w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego, a obszar realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgoszczy, Torunia i obszaru powiązanego z nimi funkcjonalnie wyznaczony został Uchwałą Nr 15/463/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 kwietnia 2014 roku. Jest on tożsamy z proponowanymi granicami Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodków wojewódzkich-Bydgoszczy i Torunia. W obszarze tym utworzony został Związek ZIT, opracowana została Strategia ZIT, a także programy, w oparciu o które realizowane będą działania w zakresie celów dedykowanych miastom wojewódzkim i obszarom powiązanim z nimi funkcjonalnie, wskazanych w KPZK2030 oraz Umowie Partnerstwa.

Biorąc pod uwagę wypracowane już w obszarze ZIT związki oraz zasady współpracy, w tym międzypoziomowej (gmina, powiat, województwo oraz kraj), które są istotą działań w obszarach funkcjonalnych, stwierdzono brak uzasadnienia dla jakichkolwiek zmian granic tego obszaru.

Proponowane przez Miasto Bydgoszcz określenie dwóch obszarów funkcjonalnych **o znaczeniu ponadregionalnym**, odrębnie miasta Bydgoszczy i miasta Torunia, jest niemożliwe ze względów formalnych. Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym **są obszarami o istotnym znaczeniu dla polityki przestrzennej kraju**. Obecnie obowiązującym dokumentem określającym politykę przestrzenną państwa jest koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030¹². W zapisach tego dokumentu, w wizji przestrzennego zagospodarowania Polski 2030, **duopol**

¹⁰ Projekt rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie szczegółowych warunków określania obszarów funkcjonalnych i ich granic (projekt z dnia 18 listopada 2014 roku)

¹¹ Informacje dostępne na stronie www.zit.btof.pl

¹² Przyjęta przez Radę Ministrów 13.12.2011 roku opublikowana w Monitorze Polskim z 2012 r. poz. 252, zawiera m.in. wizję przestrzennego zagospodarowania Polski 2030, zasady i cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju

Bydgoszcz-Toruń wskazywany jest jako jeden z podstawowych węzłów powiązań funkcjonalnych miast w Polsce, wytworzonych w procesie integracji i współzależności funkcji miast i ich obszarów funkcjonalnych.

Bipol Bydgoszczy z Toruniem wskazywany jest również w KPZK 2030 wśród części obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich, które ze względu na rolę w systemie osadniczym kraju oraz znaczenie społeczno-gospodarcze w procesach rozwojowych całego kraju uzyskują status ośrodków metropolitalnych. Należy tu zwrócić uwagę, że KPZK 2030 posługuje się pojęciem „obszar metropolitalny¹³”, które zostało usunięte z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹⁴. W obecnym stanie prawnym pojęcie „obszar metropolitalny” zdefiniowane jest w ustawie z dnia 9 października 2015 roku o związkach metropolitalnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1890), która reguluje zasady ich tworzenia. Nie ma to jednak związku z obszarami funkcjonalnymi, których konieczność określenia, a następnie uwzględnienia w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wynika z aktualnego brzmienia art. 39 ust. 3 pkt 4, art. 39 ust. 4 w powiązaniu z art. 47 ust. 2 i art. 49b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Art. 47 ust. 2 określa elementy zawarte w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, które muszą być uwzględnione w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, w tym obszary funkcjonalne w ramach typów o których mowa w art. 49b ww ustawy. Wskazanie w KPZK 2030 jednego obszaru funkcjonalnego – bipolu Bydgoszczy i Torunia, w powiązaniu z zawartymi w tym dokumencie celami polityki przestrzennej kraju, wyklucza zatem możliwość wskazania dwóch obszarów funkcjonalnych, odrębnie dla miasta Bydgoszczy i miasta Torunia jako obszarów o znaczeniu ponadregionalnym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego.

Uwaga Miasta Bydgoszczy wskazująca, że w ekspertyzie przygotowanej na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przez prof. Przemysława Śleszyńskiego wyznaczone zostały dwa obszary funkcjonalne, odrębnie dla miasta Bydgoszczy i miasta Torunia, przedstawia część prawdy. W opracowaniu pt. „Kryteria delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich”¹⁵ sporządzonym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego i przekazanym samorządom województw w lutym 2013 roku, przy mapie z delimitacją tych obszarów znajduje się informacja wyjaśniająca tę kwestię „obszary funkcjonalne wyznaczone odrębnie z powodów metodycznych, co nie ma związku z ostatecznym statusem”.

Wniosek – zasadne jest określenie Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodków wojewódzkich Bydgoszczy i Torunia zgodnie z przedstawioną do zaopiniowania propozycją

---

¹³ rozumiane jako ośrodki metropolitalne wraz z ich obszarami funkcjonalnymi

¹⁴ Art. 2 pkt 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (upzp) definiujący pojęcie „obszar metropolitalny” uchylony przez art. 7 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 24 stycznia 2014 r. (Dz.U.2014.379) zmieniający upzp z dniem 8 kwietnia 2014 r.

¹⁵ materiał został wypracowany na bazie ekspertyzy Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk (IGiPZ PAN) wykonanej przez prof. Przemysława Śleszyńskiego

Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Dobrcz	negatywna	Północna część gminy Dobrcz winna też należeć do obszaru wsparcia procesów rozwojowych na obszarach wiejskich (gminy objęte mogą być dwoma obszarami funkcjonalnymi)
2.	Siczenko	pozytywna	W obszar powinna być włączona gmina Siczenko, w której 2/3 powierzchni (ok. 12 tys. Ha) stanowią grunty orne dobrych klas bonitacyjnych. Jest to gmina podmiejska, ale która zachowała charakter rolniczy. Gmina Siczenko z uwagi na swoje położenie musi być zarówno w miejskim oraz z uwagi na rolniczy charakter w wiejskim obszarze
3.	Kcynia	negatywna	Proponujemy przyjęcie obszaru funkcjonalnego aktywizacji gospodarczej - Krajna i Pałuki zgłoszonego przez powiat nakielski
4.	Mrocza	negatywna	Proponuję przyjęcie obszaru funkcjonalnego aktywizacji Krajna i Pałuki
5.	Szubin	negatywna	Szubin jest gminą miejsko-wiejską. Większa część mieszkańców zamieszkuje tereny wiejskie, rolnicze, często po PGR-owskie. Szubin powinien należeć do obszaru miejskiego i wiejskiego
6.	Sępólno Krajeńskie	negatywna	Włączyć gminę Nakło nad Notecią i Szubin do obszaru wiejskiego
7.	Chełmża	negatywna	Wnoszę o skorygowanie przedstawionego obszaru poprzez włączenie do niego wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich z terenu objętego ZIT oraz OSI. Uważam że Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych powinien obejmować wszystkie gminy wiejskie i miejsko-wiejskie jako wymagające takiego wsparcia - w całym województwie
8.	Gostycyn	pozytywna	Pod warunkiem iż propozycje zaproponowanych obszarów nie będą ingerowały w politykę rozwojową gminy Gostycyn
9.	Lubiewo	negatywna	Powinien zostać utworzony obszar miejski obejmujący Świecie i Chełmno i wyłączony z wiejskiego obszaru funkcjonalnego
10.	Barcin	negatywna	Miasto i gmina Barcin jest obszarem wysoko zurbanizowanym o charakterze przemysłowym, funkcjonalnie powiązana z miastem Bydgoszcz (rynek pracy, usługi, nauka, komunikacja)
11.	m. Toruń	negatywna	W proponowanym obszarze znalazły się gminy, które powinny powiększyć Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodków Wojewódzkich: miasta: Aleksandrów Kujawski i Ciechocinek oraz gminy wiejskie: Aleksandrów Kujawski, Raciążek i Unisław. Przemawia za tym ich bliskość geograficzna do jednego z tych ośrodków, wielorakie powiązania funkcjonalne oraz stopień urbanizacji. Przebieg granic Wiejskiego obszaru funkcjonalnego wskazuje, że został on wyznaczony jako pozostałość w stosunku do zaproponowanych miejskich obszarów funkcjonalnych, co wyklucza uwzględnienie wymienionych jednostek
12.	Powiat Nakielski	negatywna	Pozytywna opinia dezintegrowałaby po raz kolejny powiat nakielski. Jesteśmy za rozwiązaniami, które w obszarze funkcjonalnym przewidują wszystkie gminy powiatu nakielskiego

Większość złożonych uwag dotyczy zaliczenia danej gminy zarówno do Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodków wojewódzkich – Bydgoszczy i Torunia jak i do Wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych.

Rozwiązanie takie jest niemożliwe, są to obszary wzajemnie się wykluczające. Zgodnie z dokumentami poziomu krajowego¹⁶ obszary wiejskie położone w sąsiedztwie dużego miasta to **obszary uczestniczące w procesach rozwojowych** generowanych przez to miasto. Obszary wiejskie

¹⁶ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego i KPZK2030

wymagające wsparcia procesów rozwojowych obejmują natomiast obszary oddalone od wpływu dużych miast.

Wniosek – zasadne jest określenie Wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych zgodnie z przedstawioną do zaopiniowania propozycją.

Obszar funkcjonalny Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Gostycyn	pozytywna	Pod warunkiem iż propozycje zaproponowanych obszarów nie będą ingerowały w politykę i możliwości rozwojowe gminy Gostycyn
2.	Powiat Tucholski	pozytywna	Wyznaczenie niniejszego obszaru pozwoli na zharmonizowanie kierunków rozwojowych z woj. pomorskim oraz przyczyni się do właściwego wsparcia obszaru cennego przyrodniczo i kulturowo

Złożone uwagi nie mają wpływu na cel i zasięg proponowanego obszaru.

Wniosek – zasadne jest określenie Obszaru funkcjonalnego „Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie” zgodnie z przedstawioną do zaopiniowania propozycją.

II. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU REGIONALNYM

Miejski obszar funkcjonalny miasta Włocławka

Brak uwag

Wniosek – zasadne jest określenie Miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta Włocławka zgodnie z przedstawioną do zaopiniowania propozycją.

Miejski obszar funkcjonalny miasta Grudziądz

Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Lisewo	pozytywna	Proponuję włączyć gminy Lisewo i Płużnica

Wymienione w uwadze gminy, proponowane do włączenia do Miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta Grudziądz, nie spełniają kryteriów przyjętych jako kwalifikujące do tego obszaru¹⁷. Argumentem za określeniem obszaru w proponowanych granicach jest utrzymanie istniejących związków w ramach realizacji OSI miasta Grudziądz, elementu Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Wniosek – zasadne jest określenie Miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta Grudziądz zgodnie z przedstawioną do zaopiniowania propozycją.

¹⁷ Opracowanie pt. „Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim. Problematyka określenia”

Miejski obszar funkcjonalny miasta Inowrocławia			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Koneck	negatywna	Uważam, że obszar jest zbyt mały. Obejmuje zbyt małą powierzchnię i małą liczbę ludności jak na charakter miejski obszaru

Wielkość obszaru wynika z faktycznego zasięgu oddziaływania miasta Inowrocław, potwierdzonego przeprowadzonymi badaniami¹⁸ oraz istniejących związków w ramach realizacji OSI miasta Inowrocławia, elementu Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Wniosek – zasadne jest określenie Miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta Inowrocławia zgodnie z przedstawioną do zaopiniowania propozycją.

Obszar funkcjonalny Kujawy - wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa			
Lp.	Nazwa JST ¹⁹	Opinia	Treść uwagi
1.	Kcynia	negatywna	Obszar proponowany wykracza poza granice Kujaw. Jest to zapewne obszar intensywnej produkcji rolniczej, jednak żeby był funkcjonalnie pełny należy uwzględnić również gminy Kcynia i Szubin
2.	Szubin	negatywna	Chyba, że rozszerzenie o powiat nakielski
3.	Łysomice	negatywna	Rozwój stref gospodarczych dla rolnictwa powinien obejmować całe województwo
4.	Żnin	pozytywna	W celu podkreślenia historycznego i kulturowego aspektu strefy proponuje się zmianę nazwy na: Obszar funkcjonalny Kujawy i Pałuki - wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa
5.	m. Toruń	pozytywna	Znalazły się tu 4 gminy, które powinny powiększyć Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich: miasta: Aleksandrów Kujawski i Ciecchocinek oraz gminy wiejskie: Aleksandrów Kujawski i Raciążek. Opinia jest pozytywna pod warunkiem, że położenie w jednym obszarze nie wyklucza możliwości współtworzenia drugiego

Złożone uwagi dotyczą powiększenia proponowanego obszaru funkcjonalnego o gminy powiatu nakielskiego. Proponowany obszar jest zgodny z obszarem OSI²⁰ Kujawy – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa określonym w Strategii Rozwoju Województwa Plan Modernizacji 2020+. Nie jest wskazane dokonywanie zmian jego granic.

Wniosek – zasadne jest określenie Obszaru funkcjonalnego Kujawy – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa zgodnie z przedstawioną do zaopiniowania propozycją.

¹⁸ Opracowanie pt. „Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim. Problematyka określenia”

¹⁹ Zamarkowana kolorem nazwa gminy oznacza, że wchodzi ona w skład proponowanego obszaru

²⁰ Obszar Strategicznej Interwencji

Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Mrocza	negatywna	Brak gminy Mrocza na której kończy się obszar Krajeńskiego Parku Krajobrazowego
2.	Sępólno Krajeńskie	negatywna	1. powyższa wersja lecz z nową nazwą "Krajna i Bory Tucholskie" 2. wersja przedstawiona przez jst - tj. włączenie całego powiatu sępoleńskiego do OF - "Krajna i Pałuki"
3.	Łysomice	pozytywna	Przewidzieć możliwość lokowania małych zakładów produkcyjnych
4.	Gostycyn	pozytywna	Pod warunkiem iż propozycje zaproponowanych obszarów nie będą ingerowały w politykę i możliwości rozwojowe gminy Gostycyn
5.	Tuchola	pozytywna	Z możliwością realizacji obwodnicy Tucholi
6.	Powiat Sępoleński	negatywna	1. wprowadzenie w nazwie "Krajny", tj. OF "Krajna i Bory Tucholskie" 2. Odłączenie Krajny od nowoutworzonego OF "Krajna i Pałuki" - propozycja samorządów
7.	Powiat Tucholski	pozytywna	Obszar pozwoli na prorozwojowe wsparcie cennego przyrodniczo i kulturowo znacznie oddalonego od stolicy województwa

Wśród zgłoszonych uwag wyróżniają się uwagi wskazujące na potrzebę uwzględnienia Krajny w obszarach funkcjonalnych – bądź to poprzez dodanie Krajny do nazwy proponowanego Obszaru funkcjonalnego Bory Tucholskie, bądź też poprzez odłączenie Krajny z tego obszaru i określenie proponowanego przez Powiat Nakielski Obszaru funkcjonalnego „Krajna i Pałuki”.

Proponowane dodanie do nazwy obszaru Krajny nie jest uzasadnione z uwagi na to, że obszar funkcjonalny w proponowanych granicach zawiera zaledwie ok. 1/4 Krajny, w tym ok. 1/2 jej części położonej w województwie kujawsko-pomorskim.

Proponowany obszar jest zgodny ze wskazywanym obszarem OSI Bory Tucholskie – strefa wykorzystania potencjałów endogenicznych północno-zachodniej części województwa określonym w Strategii Rozwoju Województwa Plan Modernizacji 2020+. Nie jest wskazane dokonywanie zmian jego granic.

Wniosek – zasadne jest określenie Obszaru funkcjonalnego Bory Tucholskie zgodnie z przedstawioną do zaopiniowania propozycją.

Obszar funkcjonalny realizacji nowego stopnia wodnego na Wiśle			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Aleksandrów Kujawski	negatywna	Brak gminy Aleksandrów Kujawski w obszarze funkcjonalnym realizacji nowego stopnia wodnego na Wiśle, a gmina Aleksandrów Kujawski graniczy bezpośrednio z rzeką Wisłą
2.	Koneck	pozytywna	Proponuję włączenie do obszaru m. Aleksandrowa Kujawskiego, gminy Aleksandrów Kuj., gm. Zakrzewo i gm. Koneck gdyż położone są one wzdłuż rzeki Tążyna - dopływu Wisły, dla której w związku z budową stopnia wodnego na Wiśle planowane jest opracowanie i wykonanie planu rewitalizacji (melioracja, irygacja) w związku ze stepowaniem terenów rolniczych na Kujawach
3.	Solec Kujawski	pozytywna	Wprowadzenie kolejnego stopnia wodnego w Solcu Kujawskim
4.	Obrowo	negatywna	W części gminy Obrowo dotyczy realizacja nowego stopnia wodnego, miejscowość Stajęczynki

Wniosek – wskazane jest przeanalizowane proponowanego obszaru (celu i zasięgu) w powiązaniu z wnioskami złożonymi przez Gminę Solec Kujawski o określenie obszarów funkcjonalnych:

- Obszar realizacji kolejnego stopnia wodnego na Wiśle w Solcu Kujawskim

- Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej w zakresie wykorzystania Wisły dla celów żeglugi śródlądowej w kontekście projektowanej budowy terminala multimodalnego na granicy Solca Kujawskiego i Bydgoszczy

Obszar funkcjonalny przełamania zapaści społeczno-gospodarczej wschodniej części województwa			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Koneck	pozytywna	Proponuję włączyć do obszaru wszystkie gminy Powiatu Aleksandrowskiego objęte strukturalnym bezrobociem i wieloletnimi zaniedbaniami inwestycyjnymi
2.	Lisewo	pozytywna	Poszerzyć obszar o gminy Lisewo i Papowo Biskupie
3.	Szubin	negatywna	Zapaść społeczno-gospodarcza w strefie autostrady A1??? Jeżeli już to zachodnia część województwa
4.	m. Toruń	pozytywna	W obszarze znalazła się gmina Kowalewo Pomorskie, stanowiąca część Miejskiego Obszaru funkcjonalnego ośrodków wojewódzkich. Opinia jest pozytywna pod warunkiem, że może ona wchodzić w skład obu obszarów.

Wniosek – wskazane jest przeanalizowane zasadności utworzenia proponowanego obszaru w powiązaniu z wnioskiem złożonym przez Powiat Nakielski o określenie obszaru funkcjonalnego „Krajna i Pałuki” oraz Wiejskim obszarem funkcjonalnym wymagającym wsparcia procesów rozwojowych.

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Dobrcz	negatywna	Proponuję objąć strefą aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego drogi S5
2.	Osielsko	negatywna	Brak obszaru wzdłuż S5 i S10
3.	Sicienko	pozytywna	Obszar powinien być poszerzony o korytarz transportowy S5 łączący się z A1. Powinny być włączone gminy od węzła Nowe Marzy do węzła Białe Błota i dalej poprzez S10 do węzła Czerniewice. W tym obszarze m.in. gmina Sicienko
4.	Solec Kujawski	pozytywna	Powiązanie autostrady A1 z drogą szybkiego ruchu S5 poprzez drogę szybkiego ruchu S10
5.	Szubin	negatywna	Jesteśmy za obszarem funkcjonalnym aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1 i S5
6.	Pruszcz	negatywna	Brak wsparcia na S5
7.	Czernikowo	nie wyrażona	Zgłaszam dopisanie do tego obszaru gminy Czernikowo, leży ona w bezpośrednim oddziaływaniu A1 i DK10. Są tu też uwzględnione gminy, przez które nie przebiega autostrada, np. Ciechocin. Pismo w sprawie konsultacji otrzymaliśmy dopiero 09.05.2016r. Czyli dwa tygodnie po ostatecznym terminie zgłaszania uwag
8.	Łubianka	negatywna	Wnoszę o włączenie do tego obszaru gminy Łubianka, szczególnie wobec planowanego dodatkowego zjazdu w Dźwierznie
9.	Łysomice	pozytywna	Połączenie węzła autostrady A1 Toruń północ (węzeł Turzno) z PSSE oddział Ostaszewo - drogą - obwodnicą planowaną od roku 2006
10.	m. Bydgoszcz	negatywna	Zasięg terytorialny obszaru ograniczony został do gmin przez które przebiega autostrada A1 bądź z nią graniczących. Jest to wątpliwe założenie, ponieważ ważne korytarze transportowe mają wpływ na dużo większy obszar. Autostrada A1 przebiegająca przez nasze województwo wpływa na rozwój gospodarczy całego regionu kujawsko-pomorskiego. Należy podkreślić, że stosunkowo niska gęstość sieci autostrad i dróg

			ekspresowych w Polsce, powoduje iż ich oddziaływanie jest dużo większe niż np. w Europie Zachodniej
11.	m. Toruń	negatywna	Aktywizacja gospodarcza powodowana oddziaływaniem autostrady A1 dotyczy wyłącznie obszarów w otoczeniu węzłów drogowych, a nie wszystkich gmin rozciętych przez jej korytarz, z nim stycznych lub mu bliskich, w ich pełnych granicach administracyjnych. Propozycja wyznaczenia takiego obszaru prowokować będzie żądania ustanowienia trudnej do ograniczenia liczby podobnych, związanych z oddziaływaniem w ten sam sposób dróg ekspresowych S5 i S10, a nawet innych ważniejszych dróg ogólnodostępnych, a także linii kolejowych
12.	Powiat Świecki	pozytywna	Wnoszę o poszerzenie obszaru o teren wzdłuż projektowanej drogi S5

Złożone uwagi dotyczą głównie potrzeby wskazania podobnych obszarów wzdłuż dróg ekspresowych S5 i S10.

Wniosek – wskazane jest przeanalizowane proponowanego obszaru (celu i zasięgu) w powiązaniu z wnioskami złożonymi przez Gminę Osielesko oraz Miasto Bydgoszcz o określenie obszaru funkcjonalnego „Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej środkowo-zachodniej części województwa w zasięgu oddziaływania węzła transportowego S5 i S10 oraz MDW E70” oraz wnioskiem złożonym przez Powiat Mogileński o określenie obszaru funkcjonalnego „Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego drogi krajowej nr 15”

B. Uwagi do obszarów funkcjonalnych proponowanych przez samorządy gminne i samorządy powiatowe²¹

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej środkowo-zachodniej części województwa w zasięgu oddziaływania węzła transportowego S5 i S10 oraz MDW E70			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Dąbrowa Chełmińska	pozytywna	Uwzględnienie budowy drugiego mostu przez Wisłę łącznie z niezbędną infrastrukturą drogową łączącą drogę krajową nr 80 z S5
2.	Dobrcz	pozytywna	Uwypuklić należy sprawę aktywizacji gospodarczej przy obszarze S-5. Gmina Dobrcz ma 2 węzły komunikacyjne oraz plany miejscowe w opracowaniu dotyczące terenów przyległych, w tym to tereny inwestycyjne.
3.	Janowiec Wielkopolski	negatywna	Gmina Janowiec Wielkopolski powinna również znaleźć się w granicach obszaru funkcjonalnego aktywizacji gospodarczej środkowo-zachodniej części województwa w zasięgu oddziaływania węzła transportowego S5 i S10 oraz MDW E 70.
4.	Łysomice	negatywna	Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej powinien obejmować cały obszar o znaczeniu ponadregionalnym tj. obszar obecnego ZIT-u.
5.	Obrowo	negatywna	Należy uwzględnić wszystkie gminy na całej długości S10, celem podniesienia poziomu gospodarczego.
6.	Pruszcz	pozytywna	Obszar jak najbardziej zasadny. Obejmujący wszystkie aspekty społeczno-gospodarcze. W pełni akceptowalny przez społeczeństwo całego proponowanego OF.
7.	Sicienko	pozytywna	Obszar bardzo potrzebny z wielu względów wymienionych w uzasadnieniu wniosku.
8.	Solec Kujawski	pozytywna	Należy powiązać drogę wodną E40 z uwagi na planowaną rewitalizację drogi wodnej Dniepr-Wisła, realizowanej przez Ukrainę, Białoruś i Polskę, Dla celów gosp. i turystycznych.

²¹ Zamarkowana kolorem nazwa gminy oznacza, że wchodzi ona w skład proponowanego obszaru

9.	Szubin	pozytywna	Powinno się zwiększyć obszary funkcjonalne wokół głównych dróg, ponieważ oddziaływanie ma szerszy zasięg
10.	Toruń	negatywna	Obszar wyznaczony w sposób intencjonalny z odwołaniem się do związków funkcjonalnych, lecz w sposób ignorujący część ich równorzędnych czynników: drogi wodnej E40, stwarzającej perspektywę połączenia Zachodu Europy ze Wschodem oraz drogi S10 co najmniej na odcinku do połączenia z autostradą A1 (i Toruniem) w pominiętej gminie Wielka Nieszawka. Poważne wątpliwości budzi rezygnacja z akcentowania w węźle roli dróg nr 25 i 80
11.	Więcbork	negatywna	Wnioskuje o włączenie do granic tego obszaru funkcjonalnego obszaru gminy Więcbork
12.	Wielka Nieszawka	negatywna	Brak szczegółowych danych dot. celów, możliwy ujemny wpływ na rozwój gospodarczy innych obszarów
13.	m. Bydgoszcz	pozytywna	W nawiązaniu do dyskusji podczas konferencji opiniującej propozycję określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim, która odbyła się w dniu 16 maja w Przysieku, pragniemy zaznaczyć, że punktem wyjścia do zaproponowania obszaru funkcjonalnego właśnie w takim kształcie, była opracowana na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, przez dr hab. prof. PAN Przemysława Śleszyńskiego ekspertyza "Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych stolic województw". Wskazany w niej Bydgoski Obszar Funkcjonalny powiększono o gminy, które w naturalny sposób gospodarczo i społecznie ciążyą do Bydgoszczy. Jednym z głównych kryteriów oceny takiego ciężenia była analiza przepływu rynku pracy między Bydgoszczą, a okolicznymi gminami. Obszar ten w połączeniu z przebiegiem realizowanych i planowanych dróg ekspresowych S5 oraz S10 charakteryzować się będzie nie tylko silnymi powiązaniem funkcjonalnymi, ale również dużym potencjałem gospodarczym
14.	Powiat Toruński	negatywna	Proponowany obszar funkcjonalny pomimo swojej nazwy nie obejmuje całego korytarza komunikacyjnego S-5 i S-10. Obszar wskazany jest zbyt obszerny - wskazano gminy oddalone od dróg krajowych Wnoszę o skorygowanie przedstawionej propozycji albo proponuję zaplanowanie obszaru funkcjonalnego spełniającego założenia rozwoju gospodarczego terenu wzdłuż korytarza komunikacyjnego S - 5, S - 10 poprzez wskazanie gmin przyległych do w/w dróg.
15.	Powiat Żniński	pozytywna	Wnioskuje o uwzględnienie w ww. obszarze także Gminy Rogowo, Gminy Janowiec Wielkopolski i Gminy Gąsawa

Zgłoszone do proponowanego obszaru uwagi mają podobny charakter jak uwagi zgłoszone do proponowanego Obszaru funkcjonalnego aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1.

Wniosek – wskazane jest przeanalizowane proponowanego obszaru (celu i zasięgu) w powiązaniu z proponowanym przez Samorząd Województwa Obszarem funkcjonalnym aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1 oraz wnioskiem złożonym przez Powiat Mogileński o określenie obszaru funkcjonalnego „Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego drogi krajowej nr 15”.

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego drogi krajowej nr 15			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Czernikowo	nie wyrażona	Zgłaszam też, aby wyznaczyć obszar funkcjonalny korytarza transportowego drogi krajowej nr 10 z gminą Czernikowo.
2.	Lisewo	negatywna	Obszar nakłada się na inne obszary.
3.	Łysomice	negatywna	Nie ma takiej konieczności.
4.	Pakość	negatywna	Do obszaru koniecznym jest włączenie gminy Pakość oraz gminy Janikowo, poprzez które przebiega droga wojewódzka nr 255 relacji Pakość-Strzelno, będąca uzupełnieniem komunikacyjności transportowej drogi krajowej nr 15. Ponadto w gminie Pakość zlokalizowane jest centrum logistyczne firmy "Polo-Market" wraz z przyległymi terenami inwestycyjnymi oraz międzygminne składowisko odpadów komunalnych, będące częścią składową RIPOK nr 5

5.	Sicienko	nie wyrażona	Taki korytarz transportowy można byłoby zaproponować w ciągu wszystkich dróg krajowych na terenie województwa. Tylko po co? Jaki to ma sens?
6.	Szubin	negatywna	Co do zasady obszary powinny obejmować większe terytorium
7.	m. Toruń	pozytywna	Obszar zaopiniowany pozytywnie jako inicjatywa zainteresowanych samorządów. Obiektywizm wyznaczania obszarów funkcjonalnych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa w przypadku jego przyjęcia skłania do wskazania podobnych korytarzy dla wszystkich dróg o zbliżonym znaczeniu (w szczególności nr 5, 10, 25, 62, 80, 91), ważniejszych dróg wojewódzkich, a także pełniących podobną rolę transportową, głównych linii kolejowych
8.	Powiat Wąbrzeski	nie wyrażona	Proszę ująć powiat wąbrzeski

Zgłoszone uwagi wskazują na brak konieczności określania takiego obszaru funkcjonalnego. Podobnym obszarem można by objąć korytarze wszystkich dróg krajowych.

Wniosek – wskazane jest przeanalizowane proponowanego obszaru (celu i zasięgu) w powiązaniu z proponowanym przez Samorząd Województwa Obszarem funkcjonalnym aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1 oraz wnioskami złożonymi przez Gminę Osielsko oraz Miasto Bydgoszcz o określenie obszaru funkcjonalnego „Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej środkowo-zachodniej części województwa w zasięgu oddziaływania węzła transportowego S5 i S10 oraz MDW E70”

Obszar realizacji kolejnego stopnia na Wiśle w Solcu Kujawskim			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Aleksandrów Kujawski	negatywna	Brak gminy Aleksandrów Kujawski w obszarze realizacji kolejnego stopnia wodnego na Wiśle. Gmina (grunty ok. 400 ha) bezpośrednio graniczy z rzeką Wisłą.
2.	Grudziądz	negatywna	postulują objęcie granicami obszaru również następujących jednostek: gminę miasto Grudziądz oraz gminę Grudziądz, z uwagi na spójność celu i powiązanie przestrzenne z wymienionymi jst
3.	Lisewo	negatywna	Pokrywa się z kolejnym OF (port multimodalny)
4.	Łysomice	pozytywna	W przypadku budowy trzeciej zapory.
5.	m. Toruń	pozytywna	Obszar wyznaczony w nawiązaniu do wskazanego uprzednio przez Zarząd Województwa "Obszaru funkcjonalnego realizacji nowego stopnia wodnego na Wiśle", zaopiniowanego przez nas pozytywnie. Odnosząc się do propozycji nazw należy zwrócić uwagę, iż realizacja jakiegokolwiek obiektu budowlanego jest stanem przejściowym i nie tworzy trwałych związków funkcjonalnych. Biorąc pod uwagę oddziaływanie stopni - zostały one wyznaczone zbyt rozległe
6.	Wielka Nieszawka	negatywna	Możliwość niekorzystnego wpływu na tereny gm. Wielka Nieszawka (w szczególności sołectwa Mała Nieszawka), na rozwój gospodarczy, zbyt mało danych
7.	Powiat Toruński	pozytywna	Wskazany OF ponieważ pokrywa się terytorialnie z kolejnym OF (terminal multimodalny) proponuje połączyć uwzględniając obydwa cele

Wniosek – wskazane jest przeanalizowane proponowanego obszaru (celu i zasięgu) w powiązaniu z proponowanym przez Samorząd Województwa Obszarem funkcjonalnym realizacji nowego stopnia wodnego na Wiśle oraz drugim wnioskiem złożonym przez Gminę Solec Kujawski o określenie obszaru funkcjonalnego aktywizacji gospodarczej w zakresie wykorzystania Wisły dla celów żeglugi śródlądowej w kontekście projektowanej budowy terminala multimodalnego na granicy Solca Kujawskiego i Bydgoszczy

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej w zakresie wykorzystania Wisły dla celów żeglugi śródlądowej w kontekście projektowanej budowy terminala multimodalnego na granicy Solca Kujawskiego i Bydgoszczy			
Lp.	Nazwa JST	Opinia	Treść uwagi
1.	Aleksandrów Kujawski	negatywna	Brak gminy Aleksandrów Kujawski w obszarze realizacji kolejnego stopnia wodnego na Wiśle. Gmina (grunty ok. 400 ha) bezpośrednio graniczy z rzeką Wisłą.
2.	Czernikowo	nie wyrażona	Zgłaszam wniosek aby dopisać do tego obszaru gminę Czernikowo.
3.	Grudziądz	negatywna	Postuluję objęcie granicami obszaru również następujących jednostek: gminę miasto Grudziądz oraz gminę Grudziądz, z uwagi na spójność celu i powiązanie przestrzenne z wymienionymi jst
4.	Lisewo	pozytywna	Powinna zostać dopisana Gmina Grudziądz i Miasto Grudziądz.
5.	Łysomice	pozytywna	W przypadku budowy trzeciej zapory w Solcu Kujawskim (Siarzewo)
6.	m. Toruń	pozytywna	Kontekst terminala multimodalnego obliguje do uwzględnienia w obszarze funkcjonalnym zasięgu oddziaływania pozostałych środków transportu, związanych z terminalem, a zasadniczo spodziewanego zasięgu obsługi ruchu towarowego przez ten terminal. W konsekwencji obszar powinien objąć nie tylko gminy nadrzeczne
7.	Wielka Nieszawka	pozytywna	Wymagane szczegółowe konsultacje z wszystkimi zainteresowanymi gminami
8.	Powiat Toruński	pozytywna	Wskazany OF ponieważ pokrywa się terytorialnie z poprzednim OF proponuje połączyć uwzględniając obydwa cele

Wniosek – wskazane jest przeanalizowane proponowanego obszaru (celu i zasięgu) w powiązaniu z proponowanym przez Samorząd Województwa Obszarem funkcjonalnym realizacji nowego stopnia wodnego na Wiśle oraz drugim wnioskiem złożonym przez Gminę Solec Kujawski o określenie obszaru funkcjonalnego obszar realizacji kolejnego stopnia na Wiśle w Solcu Kujawskim

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej – Krajna i Pałuki			
Lp.	Nazwa JST ²²	Opinia	Treść uwagi
1.	Lisewo	negatywna	Obszar jest zbyt rozległy bez ogniwa łączącego (np. drogi o znaczeniu krajowym). Ponadto część obszaru i jego funkcje są dublowane z innymi.
2.	Łysomice	negatywna	Aktywizacja gospodarcza powinna obejmować cały obszar województwa.
3.	Mroczka	pozytywna	Powiat nakielski stanowi spójną całość co jest ważne z punktu widzenia rozwoju.
4.	Sępólno Krajeńskie	pozytywna	j.w. oraz włączenie powiatu Nakielskiego do obszaru funkcjonalnego o znaczeniu regionalnym o tym samym potencjale gospodarczym, społecznym i kulturalnym.
5.	Szubin	pozytywna	Jeżeli ma być obszar Kujawski to dla równowagi powinien być obszar "Krajna i Pałuki"

Wniosek – wskazane jest przeanalizowane zasadności utworzenia proponowanego obszaru w powiązaniu z przedstawioną przez Samorząd Województwa propozycją Wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych.

²²Zamarkowana kolorem nazwa gminy oznacza, że wchodzi ona w skład proponowanego obszaru

4. Weryfikacja proponowanych obszarów funkcjonalnych

Zarówno złożone przez samorządy gminne i samorządy powiatowe wnioski o określenie obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym, jak i złożone podczas konferencji opinie do wszystkich proponowanych obszarów, miały wpływ na zweryfikowanie zasadności wyznaczania obszarów funkcjonalnych, celów ich wyznaczenia oraz ich granic.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że część obszarów funkcjonalnych określona została trafnie i nie wymaga żadnych zmian. Są to wszystkie obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym, a wśród obszarów o znaczeniu regionalnym obszary funkcjonalne miast (Włocławka, Grudziądz i Inowrocławia) oraz Obszar funkcjonalny Kujawy – wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa i Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie.

Obszary te na poniższym schemacie posiadają wypełnione tło.

Wśród niektórych proponowanych obszarów funkcjonalnych zauważalne są powiązania w zakresie celu ich określenia oraz związanych z tym, przewidywanych zasad zagospodarowania. Schemat powiązań przedstawiono na poniższym rysunku.

Obszary funkcjonalne związane z rzeką Wisłą

Obszar funkcjonalny realizacji nowego stopnia wodnego na Wiśle	Obszar realizacji kolejnego stopnia wodnego na Wiśle w Solcu Kujawskim	Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej w zakresie wykorzystania Wisły dla celów żeglugi śródlądowej w kontekście projektowanej budowy terminala multimodalnego na granicy Solca Kujawskiego i Bydgoszczy
Cele określenia obszarów zawarte w propozycjach ich określenia		
Poprawa możliwości rozwojowych poprzez kształtowanie zagospodarowania dla wykorzystania potencjałów endogenicznych , które będą następstwem realizacji stopnia wodnego na Wiśle oraz zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego i energetycznego, poprawa stosunków wodnych, poprawa bezpieczeństwa technicznego istniejącego stopnia wodnego we Włocławku	Kształtowanie zagospodarowania dla wykorzystania potencjału endogenicznego , który będzie następstwem realizacji stopnia wodnego na Wiśle poniżej Włocławka (Solec Kujawski). Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego i energetycznego, poprawa stosunków wodnych oraz bezpieczeństwa istniejącego stopnia wodnego we Włocławku i projektowanego na wysokości miejscowości Solec Kujawski	Kształtowanie zagospodarowania Wisły w celu wykorzystania jej potencjału do żeglugi śródlądowej poprzez budowę terminala multimodalnego, jako portu zaplecwowego dla portów morskich: Gdańska i Gdyni oraz DCT Gdańsk S.A.

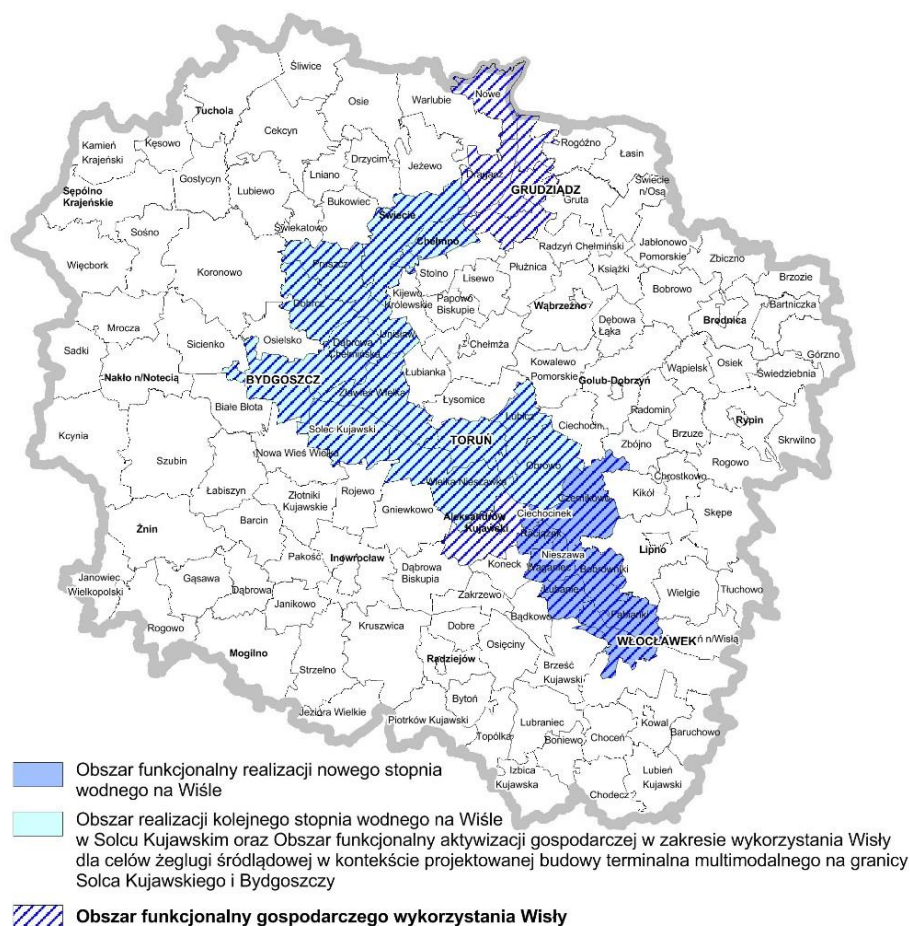

Zbieżność ww celów wskazanych przy propozycji określenia tych obszarów funkcjonalnych uzasadnia rozpatrywanie problematyki wykorzystania Wisły w szerszym, niż tylko budowa kolejnego stopnia na Wiśle, kontekście.

Istotną przesłanką uzasadniającą takie podejście jest przyjęcie uchwałą Rady Ministrów w dniu 14 czerwca 2016 roku „Założeń do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2030”. Polska zamierza przystąpić do Porozumienia AGN²³ a polskie drogi wodne mają dołączyć do szlaków żeglugowych uznanych za istotne dla integracji europejskiej sieci dróg wodnych, czyli kategorii E²⁴. Wśród inwestycji przedstawionych w tym dokumencie do zrealizowania w perspektywie krótkoterminowej (do 2020 roku) wymienione jest jako pilne rozpoczęcie budowy stopnia wodnego na Wiśle poniżej Włocławka, a w perspektywie do roku 2030 rozpoczęcie budowy kaskady Wisły – od Warszawy do Gdańska oraz budowa co najmniej dwóch głównych centrów logistycznych (jako przykładowe lokalizacje wskazano w tym dokumencie Bydgoszcz i Warszawę).

Modernizacja dróg wodnych oprócz rozwoju żeglugi śródlądowej przyczyni się również do poprawy bezpieczeństwa powodziowego, aktywizacji gospodarczej obszarów położonych wzdłuż głównych szlaków żeglugowych, a także produkcji „czystej” energii elektrycznej.

Wszystko to uzasadnia określenie **Obszaru funkcjonalnego gospodarczego wykorzystania Wisły** obejmującego gminy położone nad Wisłą od stopnia wodnego we Włocławku do granicy województwa z województwem pomorskim.

²³ Porozumienia o śródlądowych drogach wodnych międzynarodowego znaczenia. W 2017 roku Bruksela planuje rewizję korytarzy transportowych. Dzięki wpisaniu polskich dróg wodnych do europejskiej sieci będzie można ubiegać się o dofinansowanie 85 procent wartości inwestycji

²⁴ Aby polskie śródlądowe drogi kategorii E spełniały wymagania szlaków żeglugowych o znaczeniu międzynarodowym, muszą zostać rozbudowane lub zmodernizowane do poziomu IV klasy żeglowności.

Obszary funkcjonalne dotyczące aktywizacji gospodarczej obszarów położonych wzdłuż ciągów dróg

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1	Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej środkowo-zachodniej części województwa w zasięgu oddziaływania węzła transportowego S5 i S10 oraz MDW E70	Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego drogi krajowej nr 15
Cele określenia obszarów zawarte w propozycjach ich określenia		
Prowadzenie skoordynowanej polityki prowadzącej do rozwoju terenów inwestycyjnych wzdłuż przebiegu autostrady A1	Integracja funkcjonalna i przestrzenna środkowo-zachodniej części województwa zmierzająca do podniesienia poziomu gospodarczego na bazie rozwoju przedsiębiorczości, tworzenia nowych miejsc pracy, w oparciu o rozwój systemów transportowych (drogowego, kolejowego, lotniczego i śródlądowego)	Prowadzenie skoordynowanej polityki prowadzącej do rozwoju terenów inwestycyjnych wzdłuż drogi krajowej nr 15

Cele określenia obszarów, zawarte w propozycjach ich określenia, wykazują zbieżność w zakresie dążenia do wykorzystania potencjału związanego z rozwojem sieci drogowej, w tym atrakcyjności terenów inwestycyjnych zlokalizowanych wzdłuż dróg.

Teren województwa kujawsko-pomorskiego przecinają transeuropejskie korytarze transportowe TEN-T, do których wśród dróg kołowych należą: do sieci kompleksowej²⁵ drogi ekspresowe S5 i S10, a do sieci bazowej²⁶ autostrada A1.

W 2014 roku zostały przeprowadzone przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku analizy dokumentów planistycznych gmin pod kątem wskazywanych w nich terenów, zlokalizowanych w korytarzu autostrady A1 i planowanej drogi ekspresowej S5, możliwych do zainwestowania w zakresie funkcji produkcyjnej lub usługowej. Z analizy wynika, że gminy posiadają bogatą ofertę terenów inwestycyjnych, w tym w obszarach przywęzłowych, najatrakcyjniejszych dla inwestycji, dla których istotna jest dobra dostępność komunikacyjna. Stopień ich uzbrojenia w infrastrukturę techniczną jest zróżnicowany, część wymaga znacznych nakładów, przekraczających możliwości finansowe poszczególnych gmin.

Celem określenia obszaru funkcjonalnego nie powinno być zatem poszukiwanie nowych terenów inwestycyjnych lecz zagospodarowanie już istniejących. Szczególne znaczenie dla województwa ma pozyskanie dużych inwestorów i działalności o znacznej skali. Niezwykle istotna jest zatem skoordynowana polityka w tym zakresie oraz współpraca samorządów, a nie ich rywalizacja, w zabieganiu o inwestorów. W lokalizacji inwestycji rozważać należy uwzględnianie specjalizacji terytorialnej – np. w rejonie Włocławka – działalności związane z rolnictwem i przetwórstwem rolno-spożywczym, a w rejonie Bydgoszczy i Świecia – związane z przetwórstwem drewna.

Wyznaczenie obszaru funkcjonalnego obejmującego również korytarze dróg krajowych, w tym wnioskowanego przez Powiat Mogileński wzdłuż drogi krajowej nr 15, spowodowałoby zaburzenie głównej idei wykorzystania istniejących terenów, szczególnie predysponowanych do rozwoju dużych inwestycji, dostępnych z dróg najwyższych klas (A i S). Rozwój terenów inwestycyjnych

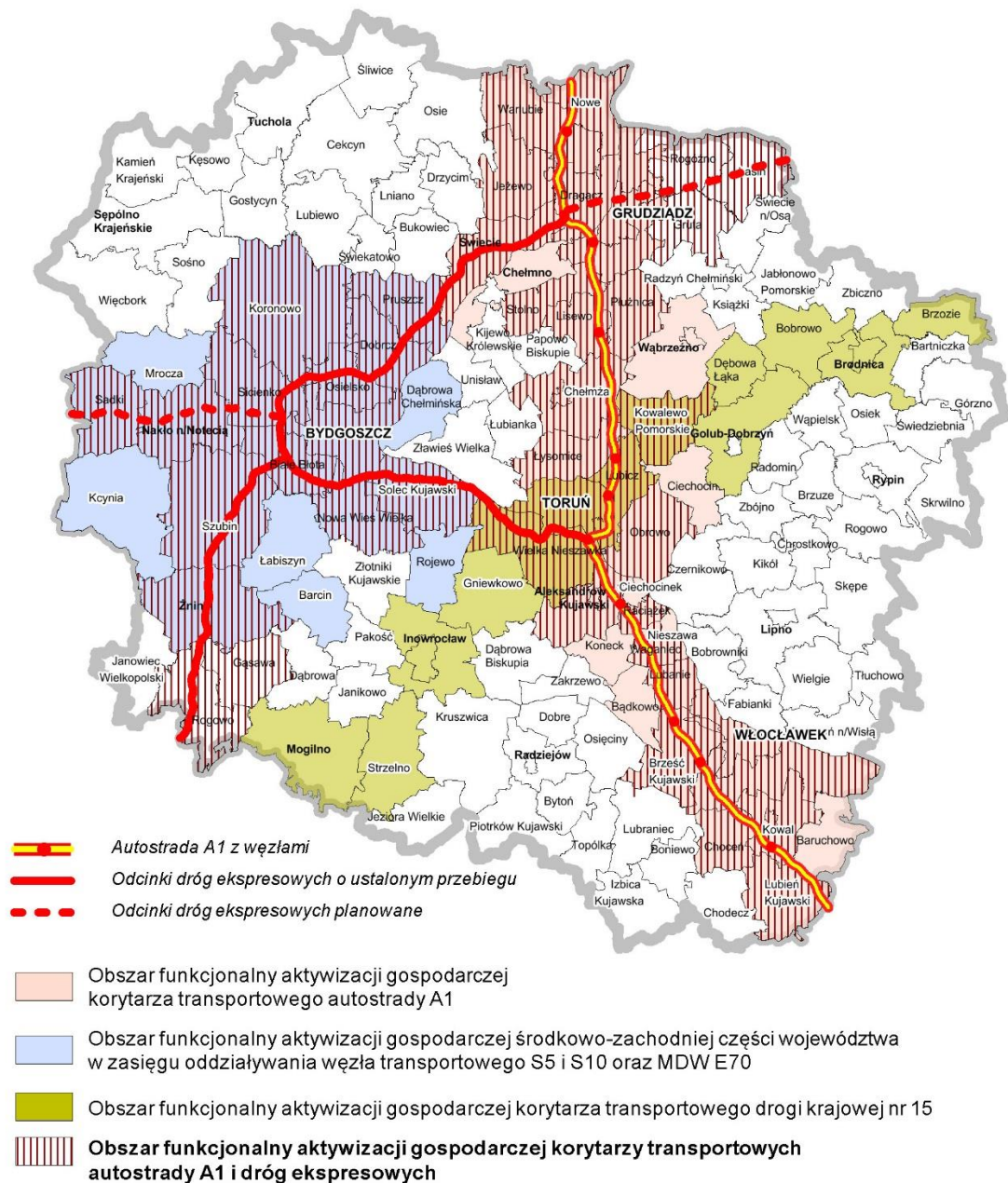
²⁵ zapewniającej dostępność i łączność wszystkich regionów w Unii, w tym regionów odległych, wyspiarskich i najbardziej oddalonych

²⁶ obejmuje te części sieci kompleksowej, które są strategicznie najważniejsze dla realizacji celów polityki transeuropejskiej sieci transportowej i odzwierciedlają zmieniający się popyt na przewozy oraz potrzebę istnienia transportu multimodalnego

będzie następował również poza proponowanym obszarem, jednak w mniejszej skali, nie wymagającej szczególnej koordynacji, głównie w oparciu o funkcjonujące lokalnie podmioty gospodarcze.

Powyższe, oraz postulaty zgłoszone w uwagach w trakcie opiniowania proponowanych obszarów, uzasadniają zweryfikowanie proponowanego przez Zarząd Województwa Obszaru funkcjonalnego aktywizacji gospodarczej korytarza transportowego autostrady A1 oraz jego poszerzenie o korytarze dróg ekspresowych i określenie **Obszaru funkcjonalnego aktywizacji gospodarczej korytarza transportowych autostrady A1 i dróg ekspresowych** obejmującego gminy położone wzdłuż przebiegu tych dróg.

W związku z brakiem określenia przebiegu planowanej drogi ekspresowej S10 na odcinku od Torunia w kierunku Warszawy, nie można wskazać wszystkich gmin wchodzących w skład tego obszaru. W sporządzanym planie zagospodarowania przestrzennego województwa wprowadzone zostaną zasady zagospodarowania obowiązujące w tym obszarze ze wskazaniem, że obejmą one również gminy, przez które ostatecznie przebiegnie droga ekspresowa S10.

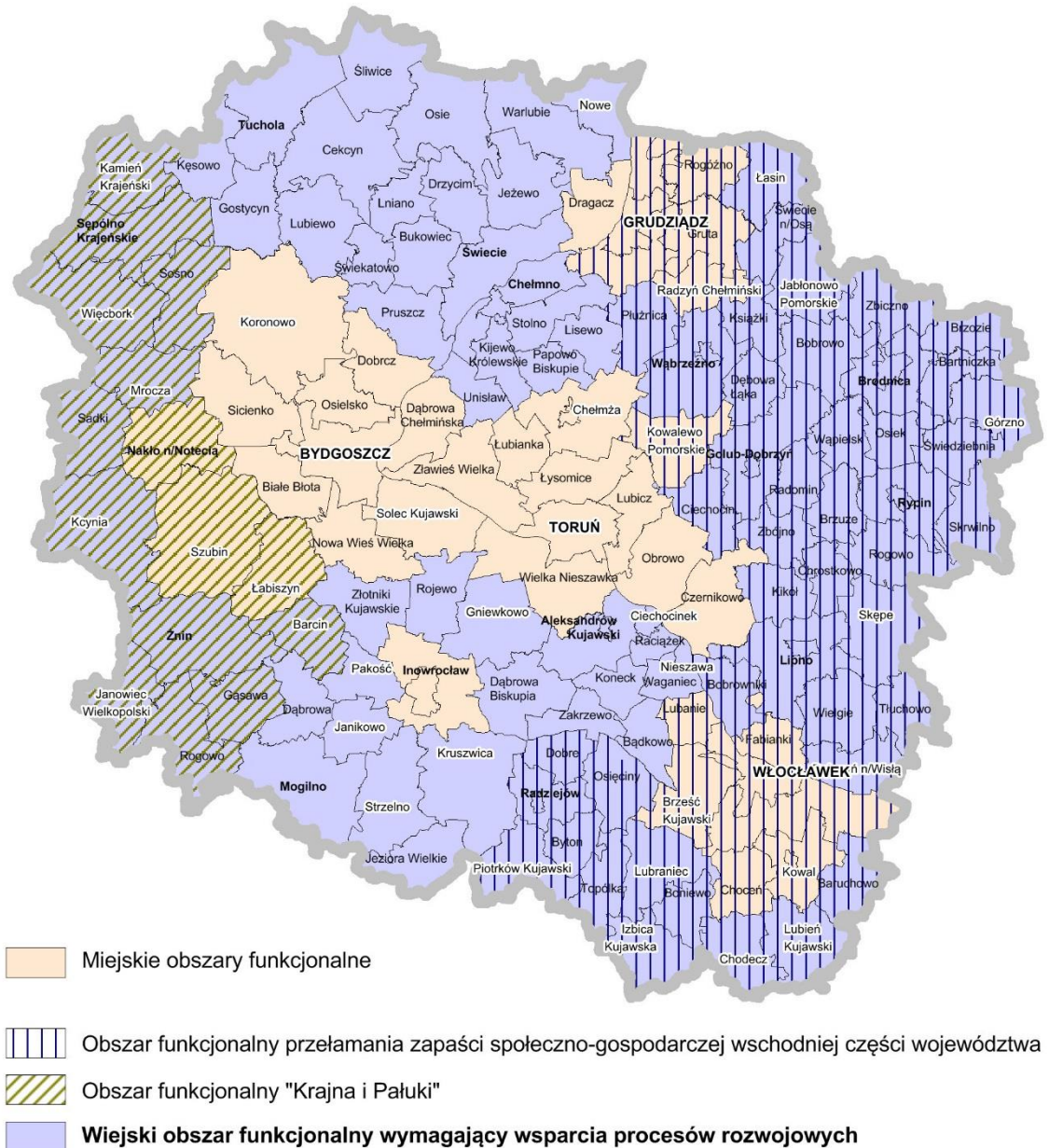
Obszary funkcjonalne dotyczące obszarów wiejskich

Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych	Obszar funkcjonalny przełamania zapaści społeczno-gospodarczej wschodniej części województwa	Obszar funkcjonalny „Krajna i Pałuki”
Cele określenia obszarów zawarte w propozycjach ich określenia		
poprawa możliwości rozwojowych poprzez wprowadzenie i koordynację różnego typu działań z zakresu polityki przestrzennej, regionalnej oraz polityk sektorowych	nadanie impulsów rozwojowych wschodniej części województwa, zarówno poprzez działania na rzecz głównych ośrodków miejskich (Włocławek i Grudziądz, które powinny pełnić szczególną rolę w stymulowaniu rozwoju społecznego i gospodarczego otaczających powiatów), jak też wobec terenów wiejskich i pozostałych miast wskazanego obszaru (w tym miast powiatowych)	Integracja funkcjonalna i przestrzenna trzech krajeńsko-pałuckich powiatów tj. powiatu nakielskiego, powiatu żnińskiego oraz powiatu sępoleńskiego zmierząca do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy w oparciu o połączenia komunikacyjne i tożsamość społeczno-gospodarczą
Cechy charakterystyczne obszarów		
niski stan rozwoju społeczno-gospodarczego , jednostki osadnicze oddalone od najważniejszych ośrodków rozwoju w województwie, co skutkuje mniejszymi możliwościami rozwojowymi i niekorzystnymi zjawiskami: depopulacją, dekapitalizacją tkanki osadniczej, zagrożeniem walorów przyrodniczych będącym efektem słabej jakości infrastruktury technicznej	niski stan rozwoju społeczno-gospodarczego , wysokie bezrobocie, niski poziom wykształcenia, małe zaangażowanie w sprawy rozwoju lokalnego, uzależnienie od systemu pomocy społecznej, brak partycypacji w życiu kulturalnym, migracja mieszkańców na tereny o wyższym stopniu rozwoju. Przerwanie stymulującego oddziaływania pomiędzy dużymi miastami, a obszarami otaczającymi	Rolnicza przestrzeń produkcyjna, wysoka wydajność produkcji oraz kultura rolnicza wynikająca z tradycji dobrego gospodarowania wyróżniająca Krajnę i Pałuki. Obszar funkcjonalny wpłyne na aktywne działania poprawiające możliwości rozwojowe, szczególnie na terenach popegeerowskich

Wszystkie wymienione wyżej, proponowane obszary funkcjonalne, posiadają wspólne cechy związane z położeniem tych obszarów z dala od obszaru oddziaływania największych miast w województwie oraz wspólne cele – poprawę możliwości rozwojowych. Z uwagi na złożoność problemów obserwowanych w tych obszarach potrzebne jest prowadzenie skoordynowanej polityki polegającej na nadawaniu im impulsów rozwojowych w oparciu o potencjały tych obszarów. Szczęólnego znaczenia nabierają tu działania wzmacniające lokalne ośrodki pełniące funkcje obsługi obszarów wiejskich (usługi, rynek pracy) oraz sieci powiązań tych ośrodków z otaczającymi je obszarami wiejskimi.

Uzasadnione jest zatem określenie **Wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia procesów rozwojowych** jako najszerzego z tych obszarów, zawierającego w sobie pozostałe proponowane obszary. W obszarze tym, realizowany jest trzeci poziom Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w ramach tzw. obszarów rozwoju społeczno-gospodarczego. Na podstawie zawartych w poszczególnych powiatach porozumień pomiędzy samorządem powiatowym i samorządami gminnymi realizowane są działania zmierzające do realizacji wyżej wymienionych celów.

Na etapie formułowania zapisów w planie zagospodarowania przestrzennego województwa rozważenia wymaga wprowadzenie zróżnicowanych zasad zagospodarowania dla terenów wyróżniających się w tym obszarze pewną specyfiką. Niezbędne będzie również wskazanie obszarów o szczególnym nasileniu problemów, jak wschodnia część województwa, wymagających priorytetowego stosowania przewidzianych dla wszystkich obszarów instrumentów rozwoju.

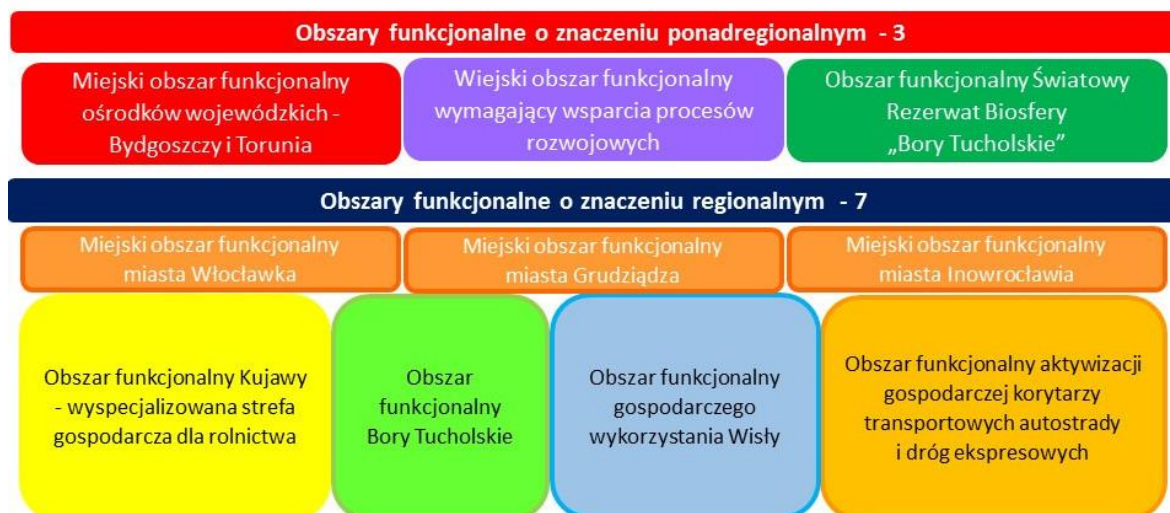

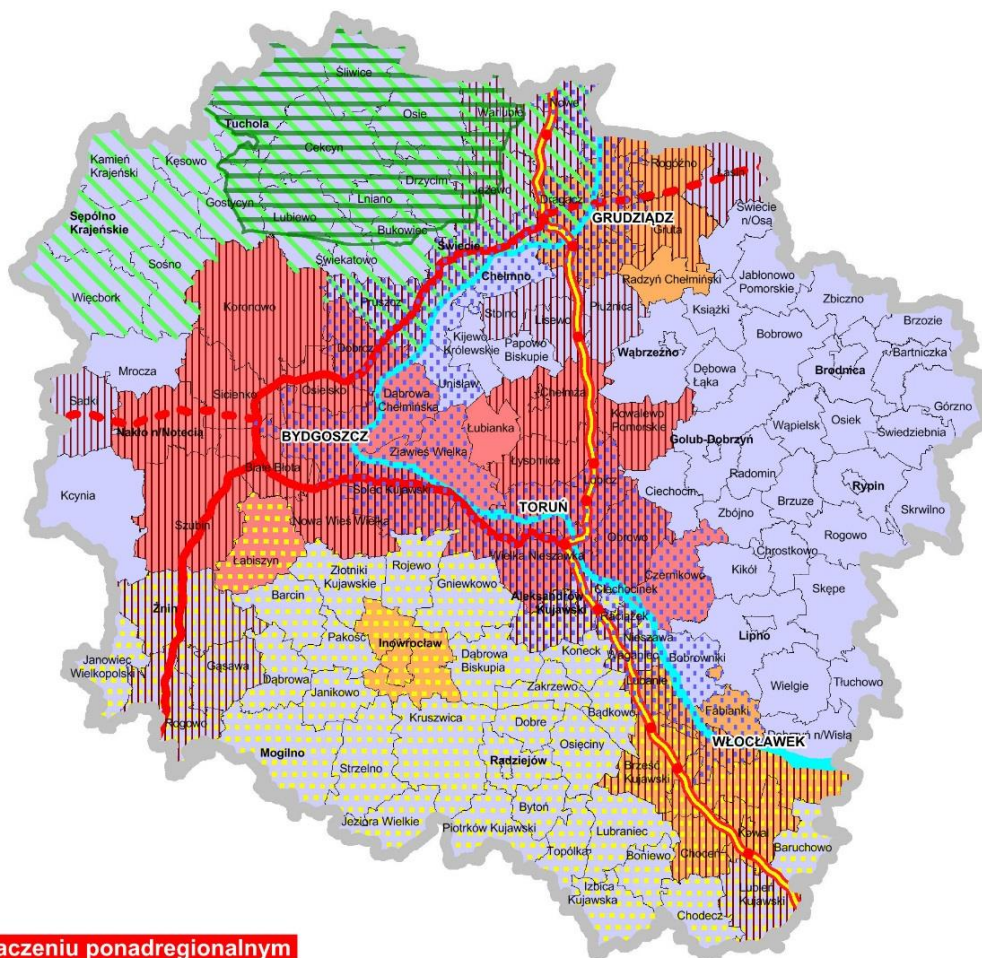
Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie i Krajna

Rozważano, postulowane w uwagach do opinii, dodanie Krajny do nazwy Obszaru funkcjonalnego Bory Tucholskie. Jednak zgodnie z wcześniejszym wyjaśnieniem, z uwagi na zawieranie się w tym obszarze niewielkiej części Krajny, uznano to za nieuzasadnione.

5. Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim

Po przeprowadzonej analizie uwag złożonych podczas konferencji opiniującej oraz weryfikacji proponowanych przez Samorząd Województwa, samorządy gminne i samorządy powiatowe obszarów funkcjonalnych, wskazuje się niżej wymienione obszary, do określenia jako obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim.

o znaczeniu ponadregionalnym

- Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich - Bydgoszczy i Torunia
- Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych
- Obszar funkcjonalny Światowy Rezerwat Biosfery "Bory Tucholskie"

o znaczeniu regionalnym

- Miejski obszar funkcjonalny miasta Włocławka
- Miejski obszar funkcjonalny miasta Grudziądza
- Miejski obszar funkcjonalny miasta Inowrocławia
- Obszar funkcjonalny Kujawy - wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa
- Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie
- Obszar funkcjonalny gospodarczego wykorzystania Wisły
- Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych

Informacyjnie:

- Rzeka Wisła
- Odcinki dróg ekspresowych o ustalonym przebiegu
- Autostrada A1 z węzłami
- Odcinki dróg ekspresowych planowane

Rysunek 1 Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim

Źródło: Opracowanie własne

Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich - Bydgoszczy i Torunia

Cel

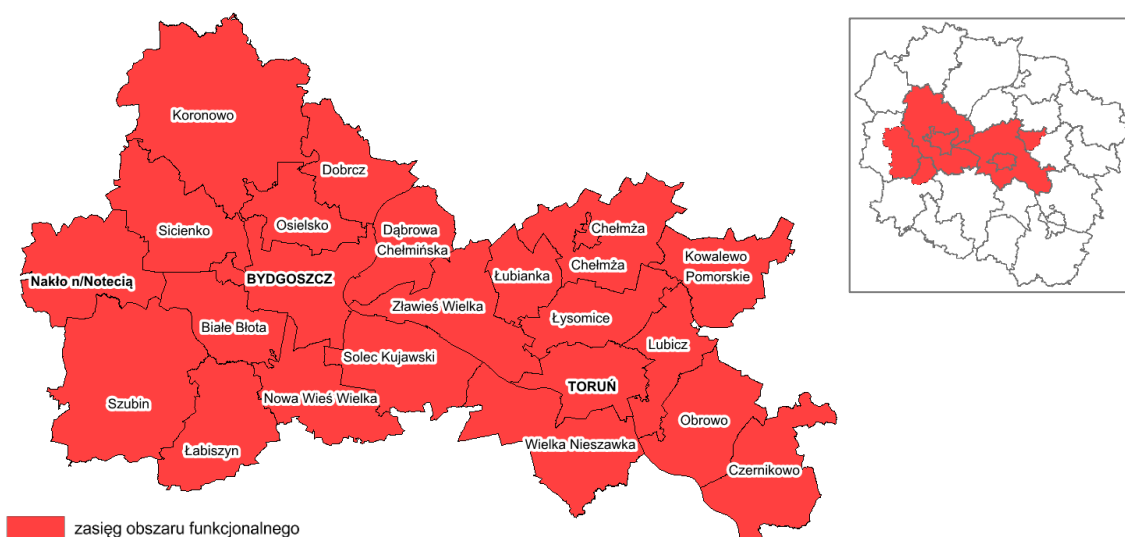
Potrzeba prowadzenia skoordynowanej, kompleksowej polityki przestrzennej w miastach Bydgoszcz i Toruń oraz obszarze ich oddziaływania, skutkującej uzyskaniem obszaru spójnego pod względem funkcjonowania, zadowalającego pod względem jakości życia dla jego mieszkańców oraz efektywnego pod względem zarządzania. Rozwój funkcji ponadregionalnych, głównie gospodarczych, naukowych, społecznych, turystycznych, symbolicznych, kulturalnych umożliwiających pełnienie przez miasta wojewódzkie funkcji ośrodka będącego częścią europejskiej sieci metropolii.

Podstawa delimitacji

Ze względu na brak rozporządzenia, o którym mowa w art. 49d, ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podstawę delimitacji obszaru funkcjonalnego ośrodków wojewódzkich Bydgoszczy i Torunia stanowiły zapisy Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK 2030), projekt rozporządzenia MliR z dnia 18.11.2014 r., Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego- Plan modernizacji 2020+, wyniki badań i opracowań, związki istniejące w ramach realizacji Zintegrowanego Instrumentu Terytorialnego (ZIT) - elementu Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zasięg terytorialny

Równoważny z granicą funkcjonowania instrumentu ZIT: Bydgoszcz, Toruń, Białe Błota, Chełmża (gmina miejska), Chełmża (gmina wiejska), Czernikowo, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Koronowo, Kowalewo Pomorskie, Lubicz, Łabiszyn, Łubianka, Łysomice, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Obrowo, Osielesko, Sicienko, Solec Kujawski, Szubin, Wielka Nieszawka, Zławieś Wielka.

Rysunek 2 Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich Bydgoszczy i Torunia

Źródło: Opracowanie własne

Opis

Miejski obszar funkcjonalny ośrodków wojewódzkich - Bydgoszczy i Torunia zajmuje powierzchnię 3 744 km² (20,8% pow. województwa), z czego same miasta Bydgoszcz i Toruń 292 km² (7,8% OF). Zamieszkiwany jest przez 853 007 osób (40,8% ludności województwa). Miasta Bydgoszcz i Toruń skupiają 65,7% mieszkańców całego obszaru. Gęstość zaludnienia obszaru funkcjonalnego wynosi 228 os/km².

Miasta Bydgoszcz i Toruń pełnią w województwie rolę szczególną – jako stolice województwa (odpowiednio siedziba Wojewody i Marszałka) stanowią centra zarządzania, mają największy potencjał gospodarczy, społeczny, edukacyjny i kulturalny, pełnią również funkcje symboliczne. Miasta te charakteryzują się odmiennym charakterem społeczno-gospodarczym, a stan rozwoju funkcji regionalnych i ponadregionalnych dowodzi, że choć w niektórych aspektach są ośrodkami komplementarnymi to dopiero wspólnie mogą tworzyć potencjał silnej aglomeracji. Łączny potencjał obydwu miast w zakresie funkcji regionalnych lokuje tak postrzegany dwubiegunowy układ na 6-7 pozycji w kraju.

Problemy rozwoju Bydgoszczy i Torunia dotyczą przede wszystkim: zadań z zakresu gospodarki komunalnej oraz gospodarki przestrzennej, rozwoju funkcji ponadregionalnych, rewitalizacji obszarów zdegradowanych, zagadnień społecznych (postępujące starzenie się społeczności miejskiej, przy równoczesnym spadku liczby ludności w miastach spowodowanej migracją do stref podmiejskich), mankamentów wewnątrzmijskiego układu transportowego miast (niewydolność układów transportowych, nieuregulowana sprawa tranzytu, brak odcinków dróg spinających i zapewniających poprawność funkcjonowania miejskich układów transportowych), niewystarczających powiązań komunikacyjnych z innymi ośrodkami regionalnymi w kraju i za granicą. Problemy rozwoju Bydgoszczy i Torunia łączą więc aspekty przestrzenne oraz aspekty związane z kształtowaniem pozycji tych miast wśród europejskich ośrodków regionalnych.

Gminy podmiejskie Bydgoszczy i Torunia to najsilniej zurbanizowany obszar województwa, ściśle powiązany przestrzennie i funkcjonalnie z obydwooma miastami. Powiązania te mają charakter wieloletni i trwałe, a ukształtowały się w efekcie rozwoju miast rdzeniowych i towarzyszącego mu procesu suburbanizacji, polegającego m.in. na „rozprzestrzenianiu” się Bydgoszczy i Torunia poza ich granice administracyjne. Relacje gmin podmiejskich z miastami Bydgoszcz i Toruń opierają się na codziennej aktywności mieszkańców i mają charakter bardzo zróżnicowany: społeczny, gospodarczy, administracyjny i in. Wyrażają się między innymi poprzez wzrost liczby mieszkańców gmin podmiejskich, rozwój przedsiębiorczości, wzmożony ruch budowlany w zakresie zabudowy mieszkaniowej, czy duży udział osób dojeżdżających codziennie do pracy do Bydgoszczy i Torunia.

Obszar gmin podmiejskich Bydgoszczy i Torunia wyróżnia się w skali regionu niezwykle wysoką dynamiką zachodzących procesów społeczno-gospodarczych, świadczących o wykształcaniu struktur przestrzennych całkowicie odmiennych od typowych obszarów wiejskich, ale także odmiennych od tradycyjnej struktury miejskiej. Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzeni w województwie strefy podmiejskie Bydgoszczy i Torunia cechują się specyfiką, wynikającą między innymi z wspomnianych już procesów suburbanizacji. Procesy te mają wpływ na charakter osadnictwa, użytkowanie gruntów, rozwój infrastruktury, jakość i koszty zamieszkania. Niestety generują również szereg niekorzystnych oddziaływań w sferze środowiska przyrodniczego, ładu przestrzennego, jakości życia mieszkańców – urbanizacja podmiejska jest identyfikowana jako jeden z głównych problemów zagospodarowania województwa. Niekorzystnym aspektem urbanizacji podmiejskiej jest rozpraszanie i „rozlewanie” osadnictwa – nowoprojektowaną zabudowę lokalizuje się często w obszarach pozbawionych infrastruktury społecznej i technicznej, co zaprzecza idei racjonalnego zarządzania przestrzenią.

Miasta Bydgoszcz i Toruń oraz obszar ich oddziaływania wspólnie koncentrują znaczną część ludności województwa, kapitału, infrastruktury, potencjału społeczno-gospodarczego, zdolności do wytwarzania i absorpcji nowoczesnych technologii. To przestrzeń rozwoju działalności

wyspecjalizowanych, o zasięgu ponadregionalnym, a nawet międzynarodowym. Koncentracja ludności i zagospodarowania stwarza szansę dalszego rozwoju funkcji o charakterze ponadregionalnym i międzynarodowym, a więc kształtowania potencjału miast jako elementu metropolii sieciowej. Stosunkowo duży potencjał z perspektywami dalszego wzmocnienia oraz położenie w sieci istniejących, planowanych do realizacji, względnie modernizowanych dróg najwyższej rangi oraz obecności portu lotniczego, wykazują rzeczywiste predyspozycje tego obszaru dla funkcjonowania w sieci europejskich metropolii. Bardzo istotny jest fakt, iż potencjał prezentowany przez te dwa miasta ma bardzo duży wpływ na sposób postrzegania prestiżu i wizerunku zarówno poszczególnych miast, jako ośrodków stołecznych, jak i świadczy o pozycji i atrakcyjności całego województwa na tle innych regionów.

Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych

Cel

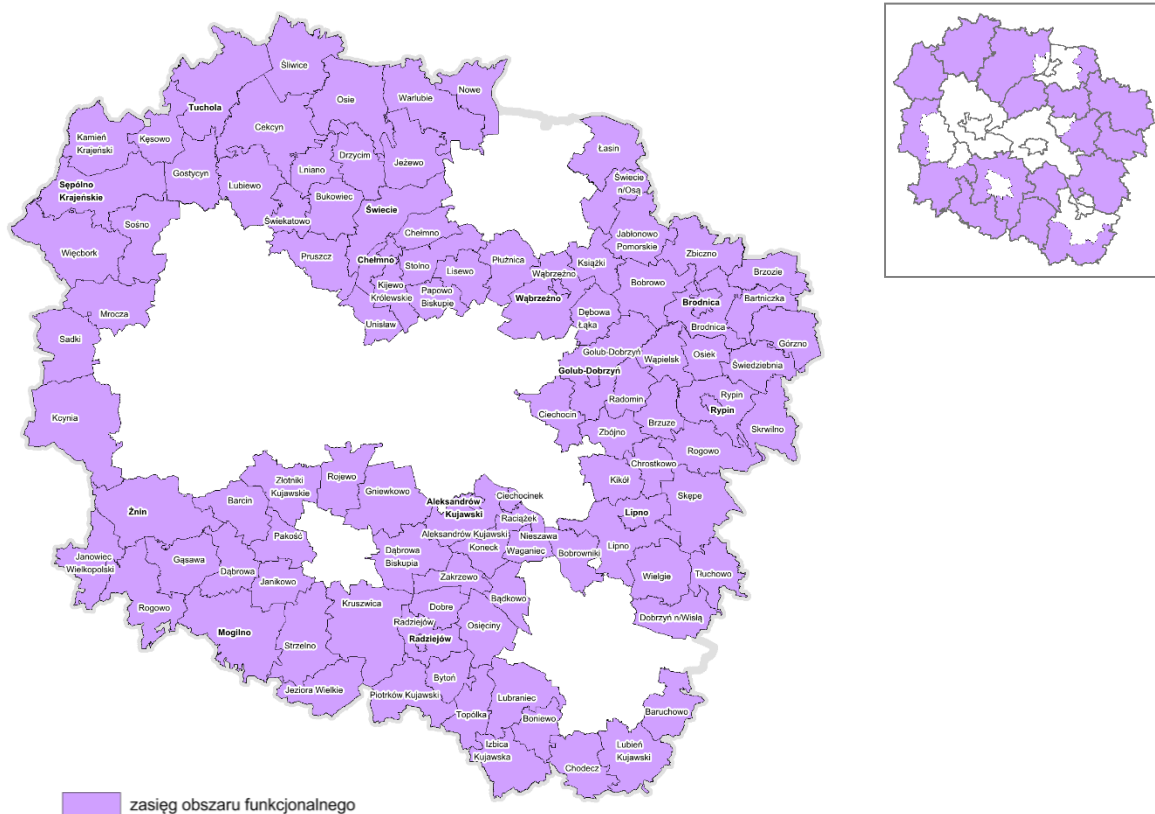
Poprawa możliwości rozwojowych poprzez koordynację działań z zakresu polityki przestrzennej, regionalnej oraz polityk sektorowych, co zniweluje dysproporcje w poziomie rozwoju regionu, poprawi jego spójność, a tym samym zwiększy konkurencyjność województwa.

Podstawa delimitacji

Ze względu na brak rozporządzenia, o którym mowa w art. 49d, ust. 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podstawę delimitacji stanowią zapisy KPZK 2030, przyjmując zasadę, iż położenie względem biegunów wzrostu regionu jest cechą decydującą o dostępie do potencjału rozwojowego.

Zasięg terytorialny

Za Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych przyjęto wszystkie gminy, położone poza granicami miejskich obszarów funkcjonalnych (ośrodków wojewódzkich, regionalnych i subregionalnego). Przebieg jego granicy wynika zatem z zasięgu terytorialnego miejskich obszarów funkcjonalnych miast: Bydgoszczy i Torunia, Włocławka, Grudziądz, Inowrocławia.

Rysunek 3 Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych

Źródło: Opracowanie własne

Opis

Wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych zajmuje powierzchnię 12 540 km² (69,8% pow. województwa). Zamieszkiwany jest przez 856 333 osób (41,0% ludności województwa). Gęstość zaludnienia obszaru funkcjonalnego wynosi 68 os/km².

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego występują obszary wiejskie charakteryzujące się niskim stanem rozwoju społeczno-gospodarczego. Choć wynika to z nakładających się złożonych problemów, to głównym źródłem takiej sytuacji jest lokalizacja gminy w znacznej odległości od największych ośrodków miejskich regionu, co uniemożliwia korzystanie z impulsów rozwojowych generowanych przez te miasta lub brak możliwości finansowych czy społecznych dla zainicjowania postępu w oparciu o własny potencjał, np. gleby wysokich klas bonitacyjnych, walory przyrodnicze czy kulturowe.

Różnorodność przeszkód ograniczających ożywienie terenów wiejskich wynika z lokalnych uwarunkowań, dlatego w obrębie wiejskiego obszaru funkcjonalnego znajdują się tereny nie do końca jednorodne, a odznaczające się pewną specyfiką. Wyróżniają się tutaj szczególnie dwa tereny:

- wschodnia części województwa charakteryzująca się szczególnie niskim stanem rozwoju społeczno-gospodarczego. Gminy znajdujące się w tej części regionu charakteryzują się depopulacją lub stagnacją, przy braku realnych szans dla zauważalnego wzrostu zaludnienia. Jest to spowodowane głównie emigracją mieszkańców na tereny bardziej atrakcyjne pod względem gospodarczym i społecznym, co z kolei powoduje brak aktywności gospodarczej dużej części mieszkańców (zaburzona struktura demograficzna). Kumulują się tutaj problemy wysokiego bezrobocia, niskiego poziomu wykształcenia, dużego uzależnienia od systemu pomocy

społecznej. Wszystkie te negatywne zjawiska spowalniają lub w wielu przypadkach poważnie ograniczają rozwój zarówno społeczny, jak i gospodarczy.

- zachodnia część województwa (region Pałuk i Krajny) charakteryzująca się wysokimi walorami przyrodniczymi i silnymi więzami kulturowymi. Ta część regionu to, obok licznych obiektów i obszarów chronionych oraz znacznej powierzchni leśnej, przede wszystkim miejsce kultywowania szczególnych w skali województwa tradycji, zwyczajów, kuchni, rękodzielnictwa.

Obszar funkcjonalny Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”

Cel

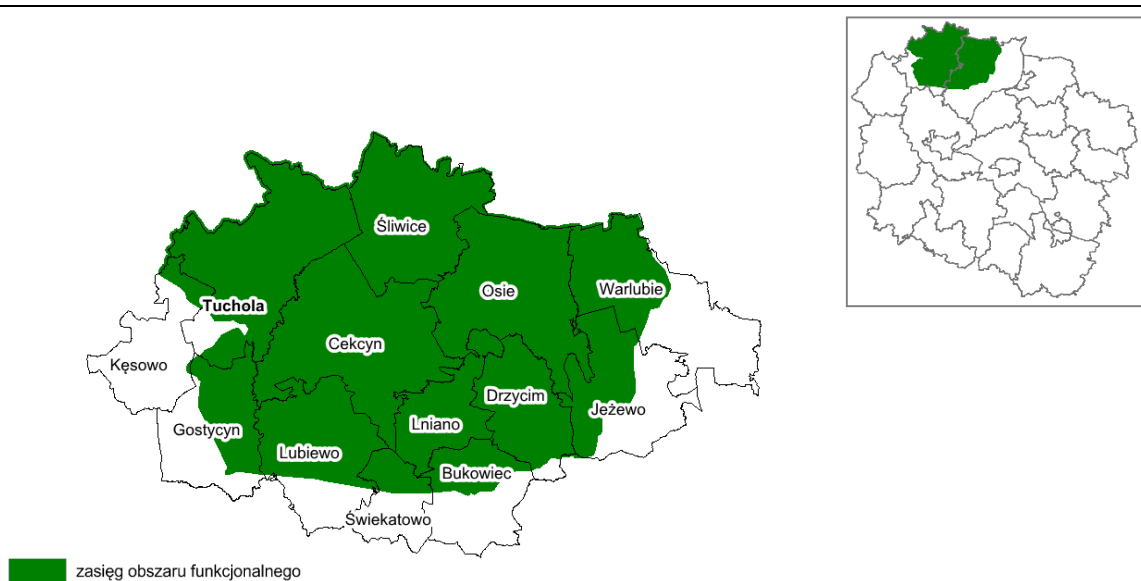
Poprawa możliwości rozwojowych przy zapewnieniu ochrony zasobów przyrodniczych poprzez koordynację działań wszystkich poziomów samorządów w województwie kujawsko-pomorskim i pomorskim z zakresu ochrony środowiska, ekologii, polityki przestrzennej, regionalnej oraz polityk sektorowych, co pozwoli na integrację rozwoju społeczno-gospodarczego z potrzebami ochrony przyrody.

Podstawa delimitacji

Ze względu na brak rozporządzenia, o którym mowa w art. 49d, ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podstawę delimitacji stanowi Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK 2030) oraz granica obszaru Światowego Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie” utworzonego 2 czerwca 2010 roku podczas obradującej w Paryżu Międzynarodowej Rady Koordynacyjnej programu Człowiek i Biosfera (MAB).

Zasięg terytorialny

Terytorium tzw. strefy tranzytowej (zewnętrznej) obszaru Światowego Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie”, obejmującej 13 gmin z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, w tym 4 w całości: Cekcyn, Lniano, Osie i Śliwice, a 9 w części: Bukowiec, Drzycim, Gostycyn, Jeżewo, Kęsowo, Lubiewo, Świekatowo, Tuchola, Warlubie.

Rysunek 4 Obszar funkcjonalny Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”

Źródło: Opracowanie własne

Opis

Obszar funkcjonalny Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie” zajmuje powierzchnię 1 464 km² (8,1% pow. województwa). Zamieszkiwany jest przez około 50 500 osób (2,4% ludności województwa). Gęstość zaludnienia obszaru funkcjonalnego wynosi około 34 os/km².

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego występują liczne obszary form ochrony przyrody, które są predysponowane jako tzw. obszary funkcjonalne „cenne przyrodniczo”.

Jednym z takich obszarów jest Światowy Rezerwat Biosfery „Bory Tucholskie”, położony w północno-zachodniej części województwa, na terenie którego współwystępują liczne formy ochrony przyrody. Wśród nich najliczniejsze są rezerваты przyrody (15), ponadto 2 parki krajobrazowe, 2 obszary chronionego krajobrazu, jeden obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, cztery obszary Natura 2000 mające znaczenie dla Wspólnoty. Skutkuje to licznymi zakazami mającymi na celu ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych, jednocześnie stwarzającymi ograniczenia dla swobodnej działalności społeczno-gospodarczej. Ze względu na wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe obszar ten jest predysponowany do rozwoju form działalności niekolizyjnych z potrzebami ochrony ekosystemów.

OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU PONADREGIONALNYM

Miejski obszar funkcjonalny miasta Włocławka

Cel

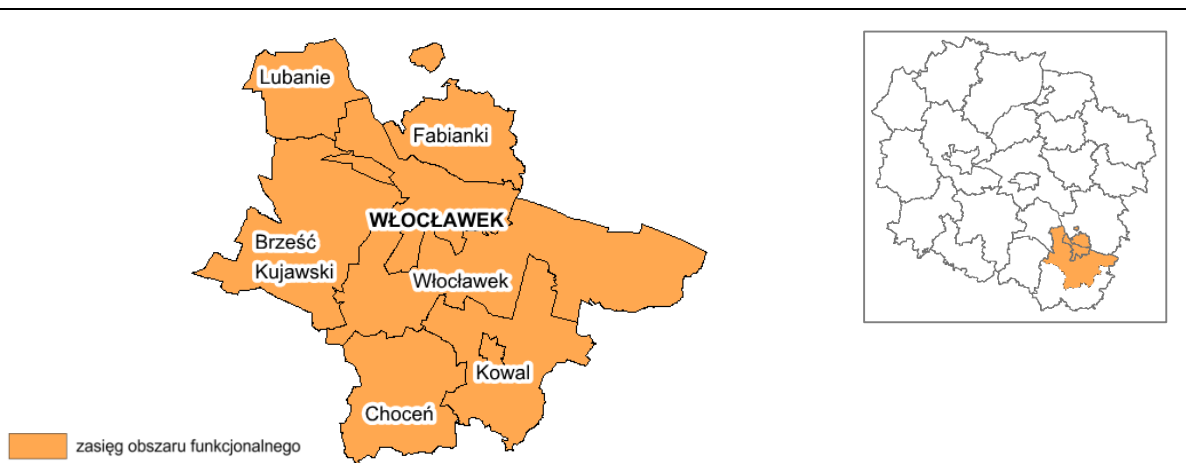
Zacieśnianie związków funkcjonalnych wewnątrz obszaru oraz tworzenie wspólnie z obszarem funkcjonalnym Bydgoszczy i Torunia silnych powiązań sieciowych. Niwelowanie konfliktów funkcjonalnych w obszarze intensywnego rozwoju, zwiększenie potencjału społecznego i gospodarczego.

Podstawa delimitacji

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK 2030), wyniki badań i opracowań, Polityka terytorialna, w tym funkcjonujący instrument OSI miasta Włocławka.

Zasięg terytorialny

Równoważny z granicą funkcjonowania instrumentu OSI: Włocławek (gmina miejska), Brześć Kujawski, Chocień, Fabianki, Lubanie, Kowal (gmina miejska), Kowal (gmina wiejska), Włocławek (gmina wiejska).

Rysunek 5 Miejski obszar funkcjonalny miasta Włocławka

Źródło: opracowanie własne

Opis

Miejski obszar funkcjonalny miasta Włocławka zajmuje powierzchnię 820 km² (4,6% pow. województwa), z czego samo miasto 84 km² (10,2% OF). Zamieszkiwany jest przez 162 395 osób (7,8% ludności województwa). Miasto Włocławek skupia 70,2% mieszkańców całego obszaru. Gęstość zaludnienia obszaru funkcjonalnego wynosi 198 os/km².

Charakter obszaru jest ściśle związany z oddziaływaniem ośrodka miejskiego na otaczającą przestrzeń. Należy podkreślić, iż oddziaływanie miasta mimo potencjału ludnościowego (113 tys. os.) nie jest znaczne. Stosunkowo niski stopień urbanizacji społecznej i przestrzennej obszaru jest skutkiem wciąż bardzo dużego znaczenia funkcji rolniczej - to właśnie rolnictwo jest między innymi podstawą utrwalonych silnych związków Włocławka z obszarami otaczającymi. W ujęciu statystycznym, związki te najbardziej widoczne są w postaci codziennych dojazdów mieszkańców do pracy i szkół.

Włocławek, jako ośrodek regionalny, jest stymulatorem rozwoju społecznego i gospodarczego okalających go terenów. Jest najprężniej działającym ośrodkiem gospodarczym w południowo-wschodniej części województwa, w którym zaznacza się obecność dużych i średnich zakładów pracy. Dla otaczających go obszarów wiejskich (ale też małych miast) stanowi między innymi rynek zbytu produktów rolniczych i to zarówno dla konsumentów indywidualnych, jak i dla przemysłu rolno-spożywczego. Jest rynkiem pracy, w tym dla wykwalifikowanej kadry, miejscem kształcenia (we Włocławku istnieją szkoły ponadgimnazjalne i wyższe), miejscem realizacji usług wyższego rzędu (kino, teatr, handel wielkopowierzchniowy, sport, rozrywka, zdrowie i in.).

Obszary otaczające są zaś dla miasta Włocławek między innymi rynkiem pracy, rynkiem zbytu produktów przemysłowych, terenami rekreacji i wypoczynku, miejscem kształcenia na poziomie średnim (szczególnie szkoły o profilu rolniczym). Związki te mają różny charakter i różne natężenie pomiędzy poszczególnymi gminami.

Strefa podmiejska Włocławka jest stosunkowo niewielka, a jej najbardziej intensywnie rozwijająca się część to teren gminy Fabianki. W przypadku Włocławka czynnikiem hamującym tworzenie strefy podmiejskiej, jak już wspomniano, jest duży potencjał rolnictwa, ograniczający powstawanie zainwestowania o charakterze pozarolniczym. Potencjał społeczno-gospodarczy Włocławka pozwala jednak stwierdzić, że w stosunkowo krótkim okresie procesy urbanizacyjne w gminach otaczających nasiliły się, doprowadzając do szeregu konfliktów przestrzennych na styku nowo wprowadzanych na te obszary funkcji mieszkaniowej i gospodarczej, a istniejącej już funkcji rolniczej.

Miejski obszar funkcjonalny miasta Grudziądza

Cel

Zacieśnianie związków funkcjonalnych wewnątrz obszaru oraz tworzenie wspólnie z obszarem funkcjonalnym Bydgoszczy i Torunia silnych powiązań sieciowych. Niwelowanie konfliktów funkcjonalnych w obszarze intensywnego rozwoju, zwiększenie potencjału społecznego i gospodarczego.

Podstawa delimitacji

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK 2030), wyniki badań i opracowań, Polityka terytorialna, w tym funkcjonujący instrument OSI miasta Grudziądza.

Zasięg terytorialny

Równoważny z granicą funkcjonowania instrumentu OSI: Grudziądz (gmina miejska), Dragacz, Grudziądz (gmina wiejska), Gruta, Radzyń Chełmiński, Rogóźno.

Rysunek 6 Miejski obszar funkcjonalny miasta Grudziądza

Źródło: opracowanie własne

Opis

Miejski obszar funkcjonalny miasta Grudziądza zajmuje powierzchnię 666 km² (3,7% pow. województwa), z czego samo miasto 58 km² (8,7% OF). Zamieszkiwany jest przez 132 098 osób (6,3% ludności województwa). Miasto Grudziądz skupia 73,6% mieszkańców całego obszaru. Gęstość zaludnienia obszaru funkcjonalnego wynosi 198 os/km².

Charakter obszaru jest ściśle związany z oddziaływaniem ośrodka miejskiego na otaczającą przestrzeń. Należy podkreślić, iż oddziaływanie miasta ze względu na jego wielkość nie jest znaczne. Powiązania opierają się głównie na codziennej aktywności mieszkańców i mają charakter bardzo zróżnicowany (społeczny, gospodarczy, administracyjny i in.), przy czym najsilniej wyrażają się w dużych udziałach osób dojeżdżających codziennie do pracy do Grudziądza z gmin tworzących jego obszar funkcjonalny.

Miasto Grudziądz obecnie dostosowuje swoje funkcje do miasta o charakterze przemysłowym i przekształca się w ośrodek administracyjno – usługowo – handlowy. Cechuje się bardzo dobrą dostępnością transportową, związaną z bliskością autostrady A1. Duży potencjał miasta związany jest również z występowaniem w Maruszy źródeł wód mineralnych. Daje to możliwość rozwoju oferty uzdrowiskowej i geotermalnej, a także realizacji turystyki rehabilitacyjno – zdrowotnej. Ponadto miasto pełni rolę jednostki absorbującej pracowników z okolicznych gmin. Gminy ościenne w dużym stopniu uzależnione są od miasta Grudziądza, przede wszystkim w zakresie szkolnictwa

ponadgimnazjalnego i usług wyższego rzędu. Gminy otaczające są naturalnym partnerem miasta w realizacji zadań publicznych i rozwijaniu infrastruktury podmiejskiej, terenami rekreacji i wypoczynku.

Strefa podmiejska Grudziądzka wykształcona jest w niewielkim stopniu, jednak zagadnienie to wymaga szczególnej uwagi, ze względu na przewidywane konflikty przestrzenne, związane z wprowadzaniem nowych funkcji i nowych form zagospodarowania przestrzennego. Prowadzenie racjonalnej gospodarki przestrzennej już na tym początkowym etapie kształtowania się strefy podmiejskiej Grudziądzka, może zapobiec wielu problemom związanym z żywiołowym i niekontrolowanym procesem suburbanizacji.

Miejski obszar funkcjonalny miasta Inowrocławia

Cel

Zacieśnianie związków funkcjonalnych wewnątrz obszaru oraz tworzenie wspólnie z obszarem funkcjonalnym Bydgoszczy i Torunia silnych powiązań sieciowych. Niwelowanie konfliktów funkcjonalnych w obszarze intensywnego rozwoju, zwiększenie potencjału społecznego i gospodarczego.

Podstawa delimitacji

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK 2030), wyniki badań i opracowań, Polityka terytorialna, w tym funkcjonujący instrument OSI miasta Inowrocławia.

Zasięg terytorialny

Równoważny z granicą funkcjonowania instrumentu OSI: Inowrocław (gmina miejska), Inowrocław (gmina wiejska).

Rysunek 7 Obszar funkcjonalny miasta Inowrocławia

Źródło: Opracowanie własne

Opis

Charakter obszaru jest ściśle związany z oddziaływaniem ośrodka miejskiego na otaczającą przestrzeń. Należy podkreślić, iż oddziaływanie miasta na obszary podmiejskie jest nieznaczne. Jest to spowodowane niewielkim rozmiarem ośrodka (74,5 tys. mieszkańców) oraz dużym potencjałem rolnictwa, który kształtuje typowo rolniczy charakter sąsiednich miejscowości wiejskich - tylko nieliczne wsie rozwijają funkcje podmiejskie i ten rodzaj zagospodarowania jest bardzo słabo dostrzegalny w przestrzeni. Powiązania pomiędzy miastem a terenami otaczającymi opierają się głównie na codziennej aktywności mieszkańców i mają charakter bardzo zróżnicowany (społeczny,

gospodarczy, administracyjny i in.), przy czym najsilniej wyrażają się w dużych udziałach osób dojeżdżających codziennie do pracy do Inowrocławia.

Miasto Inowrocław jest silnym ośrodkiem usługowym i gospodarczym południowej części województwa. Ma tutaj miejsce koncentracja usług o charakterze kulturalnym i handlowym, zaznacza się także obecność średnich i dużych zakładów pracy. Miasto cechuje się również silnie rozwiniętą funkcją uzdrowiskową, która w dużym stopniu wpływa na organizację przestrzeni i wizerunek miasta. Ponadto pozostaje znaczącym węzłem transportu kolejowego.

Gminy podmiejskie Inowrocławia charakteryzują się bardzo wysokim potencjałem rolniczym, wynikającym z wysokiej przydatności rolniczej przestrzeni produkcyjnej (wysokie klasy gruntów stanowią wręcz barierę w rozwoju działalności pozarolniczych) oraz tradycyjnie wysokiej kultury rolnej.

Zważywszy na ww. uwarunkowania, obszar funkcjonalny Inowrocławia pozostanie rejonem specyficznym, gdzie oddziaływanie dużego miasta nie będzie się wiązać z ograniczaniem rolnictwa – a wręcz przeciwnie, miasto powinno stymulować rozwój tego sektora. Cechą charakterystyczną całego obszaru funkcjonalnego Inowrocławia jest zatem występowanie w jego granicach terenów rolnych o wysokiej przydatności oraz obecność uzdrowiska w strukturze dużego, wielofunkcyjnego miasta.

Obszar funkcjonalny Kujawy - wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa

Cel

Prowadzenie skoordynowanej polityki skutkującej zwiększeniem efektywności rolnictwa południowej części województwa, poprzez poprawę warunków przyrodniczych prowadzenia gospodarki rolnej, w tym zwłaszcza poprawę warunków wodnych, jako odpowiedzi na identyfikowany problem deficytu wody w okresie wegetacyjnym.

Podstawa delimitacji

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Plan modernizacji 2020+, w której obszar ten identyfikuje się jako obszar strategicznej interwencji (OSI). Do obszaru nie zaliczono znajdującą się w powiecie włocławskim gminy Fabianki, która wykazuje cechy gminy intensywnie urbanizującej się (strefa podmiejska Włocławka), ponadto oddzielonej od pozostałej części obszaru rzeką Wisłą.

Zasięg terytorialny

Obszar funkcjonalny stanowią gminy: Aleksandrów Kujawski (gmina miejska), Aleksandrów Kujawski (gmina wiejska), Barcin, Baruchowo, Bądkowo, Boniewo, Brześć Kujawski, Bytoń, Chocień, Chodecz, Ciechocinek, Dąbrowa, Dąbrowa Biskupia, Dobrze, Gąsawa, Gniewkowo, Inowrocław (gmina miejska), Inowrocław (gmina wiejska), Izbica Kujawska, Janikowo, Janowiec Wielkopolski, Jeziora Wielkie, Koneck, Kowal (gmina miejska), Kowal (gmina wiejska), Kruszwica, Lubanie, Lubień Kujawski, Lubraniec, Łabiszyn, Mogilno, Nieszawa, Osiecin, Pakość, Piotrków Kujawski, Raciążek, Radziejów (gmina miejska), Radziejów (gmina wiejska), Rogowo (pow. żniński), Rojewo, Strzelno, Topólka, Waganiec, Włocławek (gmina wiejska), Zakrzewo, Złotniki Kujawskie, Żnin.

Rysunek 8 Obszar funkcjonalny Kujawy - wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa

Źródło: Opracowanie własne

Opis

Obszar funkcjonalny Kujawy - wyspecjalizowana strefa gospodarcza dla rolnictwa zajmuje powierzchnię 5 365 km² (29,9% pow. województwa). Zamieszkiwany jest przez 454 490 osób (21,7% ludności województwa). Gęstość zaludnienia obszaru funkcjonalnego wynosi 85 os/km².

Kujawy to obszar w granicach województwa kujawsko-pomorskiego, który z jednej strony posiada największy potencjał rolniczy, a z drugiej strony odznacza się dużym niedoborem wody.

Potencjał rolniczy Kujaw to przede wszystkim występowanie gleb o wysokich walorach do produkcji roślinnej, wysoka kultura rolna, tradycje rolnicze i przetwórcze oraz duże powierzchnie użytków rolnych. Wszystkie te uwarunkowania obszaru stanowiące o dobrych możliwościach do rozwoju rolnictwa, kreują go, jako obszar żywicielski regionu.

Wykorzystanie tego potencjału uniemożliwia niedobór wody w okresie wegetacyjnym, który jest efektem niskiej rocznej sumy opadów (jednej z najniższych w kraju) oraz stosunkowo wysokiej temperatury powietrza, zwłaszcza w okresie letnim (jednej z najwyższych w kraju). Efektem tego jest utrudniony wzrost roślin, co skutkuje obniżaniem plonów, niezależnie od jakości prowadzonych zabiegów agrotechnicznych. Obniżenie potencjalnych plonów roślin uprawnych w latach o przeciętnej ilości opadów sięga 20-40% (w zależności od gatunku), a w przypadku długotrwałych susz 40-60%. Długotrwałe odwodnienie prowadzi do stopniowej degradacji gleb, w tym do utraty przez nie walorów rolniczych.

Oprócz wspomnianego podstawowego problemu, identyfikuje się następujące, istotne zagrożenia: obniżenie poziomu wód gruntowych, utrudnienie realizacji melioracji nawadniających, nasilające się procesy erozji wietrznej gleb.

Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie

Cel

Prowadzenie skoordynowanej polityki skutkującej wzrostem wykorzystania endogenicznego potencjału obszaru wyrażającego się bardzo dużym udziałem powierzchni leśnych i wynikających z nich specjalizacji w kierunku rozwoju leśnictwa i przetwórstwa drewna oraz powierzchni chronionych i wynikających z nich specjalizacji w kierunku rozwoju działalności turystycznych.

Podstawa delimitacji

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Plan modernizacji 2020+, w której obszar ten wyznaczony został jako OSI „Bory Tucholskie – strefa wykorzystania potencjałów endogenicznych północno-zachodniej części województwa” oraz istniejące powiązania funkcjonalne terenu.

Zasięg terytorialny

Obszar funkcjonalny stanowią gminy: Więcbork, Sępólno Krajeńskie, Sośno, Kamień Krajeński, Kęsowo, Gostycyn, Tuchola, Lubiewo, Cekcyn, Świekatowo, Pruszcz, Bukowiec, Świecie, Drzycim, Jeżewo, Dragacz, Nowe, Warlubie, Osie, Lniano, Śliwice.

Rysunek 9 Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie

Źródło: Opracowanie własne

Opis

Obszar funkcjonalny Bory Tucholskie zajmuje powierzchnię 3 340 km² (18,6% pow. województwa). Zamieszkiwany jest przez 189 775 osób (9,1% ludności województwa). Gęstość zaludnienia obszaru funkcjonalnego wynosi 57 os/km².

Potencjał obszaru polega na szczególnych predyspozycjach dla rozwoju gospodarki leśnej i przetwórstwa drewna, rozwoju turystyki zdrowotnej, rozwoju funkcji turystycznej, rozwoju niektórych specjalistycznych dziedzin gospodarki rolnej w oparciu o walory przyrodnicze. Są to potencjały specyficzne, nie występujące w ogóle lub w znacznie mniejszym natężeniu w innych częściach województwa.

Obszar posiada specjalizację gospodarczą wynikającą z właściwości rozległego terenu leśnego - gospodarka o charakterze leśno-rolniczym. Racjonalnie wykonywana gospodarka leśna odgrywa szczególną rolę w zachowaniu charakteru i rozwoju kompleksów leśnych.

Obszar posiada predyspozycje do rozwoju turystyki zdrowotnej. Wykorzystanie potencjału turystyki rehabilitacyjno-zdrowotnej wiąże się z zaspokojeniem potrzeb starzejącego się społeczeństwa. Obszar funkcjonalny stanowi dobrą lokalizację dla domów opieki społecznej, tym samym stwarza możliwość rozwoju tzw. sektora „srebrnej gospodarki” ukierunkowanego na aktywizację trybu życia seniorów. Dzięki stworzeniu systemu zorientowanego na potrzeby seniorów, tereny te mogą stanowić produkt generujący nie tylko miejsca pracy, ale również dochody lokalne. Dodatkowy atut stanowiłaby promocja i kształtowanie tożsamości obszaru.

Obszar cechuje się niską gęstością zaludnienia i słabym stanem rozwoju infrastruktury (zwłaszcza transportowej) – cechy te są konsekwencją bardzo wysokich wskaźników zalesienia. Wykorzystanie wskazanych potencjałów umożliwi rozwój gospodarczy niezależnie od równoczesnych ograniczeń.

Zgodnie ze Strategią rozwoju województwa w zasięgu obszaru funkcjonalnego planowana jest lokalizacja jednostek naukowo-badawczych (Narodowe Centrum Radioastronomii i Inżynierii Kosmicznej) oraz ośrodków medycznych świadczących usługi ochrony zdrowia z zakresu żywienia, stomatologii i aktywności fizycznej.

Obszar funkcjonalny gospodarczego wykorzystania Wisły

Cel

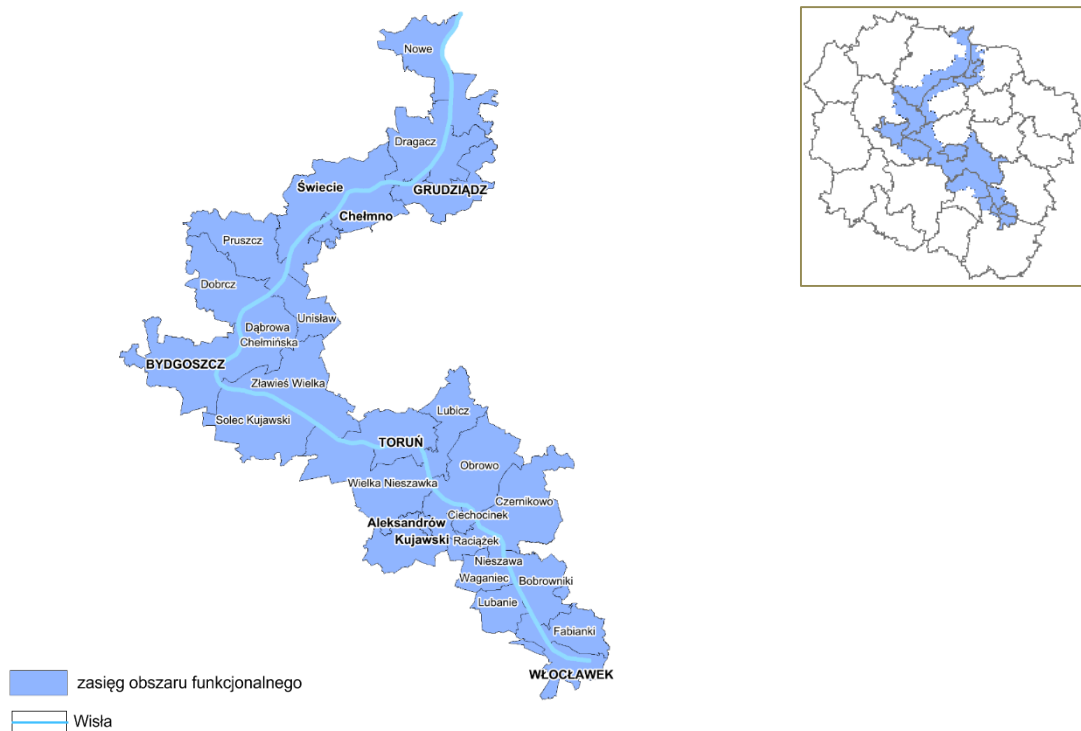
Kształtowanie zagospodarowania dla wykorzystania rzeki Wisły do żeglugi śródlądowej i związanej z tym aktywizacji gospodarczej terenów (m.in. w wyniku budowy terminala multimodalnego, budowy stopni wodnych poniżej Włocławka), a także poprawy stosunków wodnych oraz zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego i energetycznego.

Podstawa delimitacji

KPZK 2030, jako element wdrożenia zintegrowanych rozwiązań służących zwiększeniu dostępności komunikacyjnej. Strategia Rozwoju Województwa - Plan modernizacji 2020+ w zakresie OSI „Zagospodarowanie Dolnej Wisły i nowy stopień wodny” oraz jako element celów strategicznych: Gospodarka i miejsca pracy oraz Dostępność i spójność. Dokument przyjęty 14.06.2016 r. przez Rząd RP, pt. „Założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2030”.

Zasięg terytorialny

Obszar funkcjonalny stanowią gminy: Aleksandrów Kujawski (gmina miejska), Aleksandrów Kujawski (gmina wiejska), Bobrowniki, Bydgoszcz, Chełmno (gmina miejska), Chełmno (gmina wiejska), Ciechocinek, Czernikowo, Dąbrowa Chełmińska, Dobrcz, Dragacz, Fabianki, Grudziądz (gmina miejska), Grudziądz (gmina wiejska), Lubanie, Lubicz, Nieszawa, Nowe, Obrowo, Pruszcz, Raciążek, Solec Kujawski, Świecie, Toruń, Unisław, Waganiec, Wielka Nieszawka, Włocławek (gmina miejska), Zławieś Wielka.

Rysunek 10 Obszar funkcjonalny gospodarczego wykorzystania Wisły

Źródło: Opracowanie własne

Opis

Obszar funkcjonalny gospodarczego wykorzystania Wisły zajmuje powierzchnię 3 088 km² (17,2% pow. województwa). Zamieszkiwany jest przez 1 038 198 osób (49,7% ludności województwa). Gęstość zaludnienia obszaru funkcjonalnego wynosi 336 os/km².

Główną osią rozwoju obszaru jest rzeka Wisła, ale jego potencjał to również zasoby ludzkie. Obszar obejmuje 11 miast zamieszkałych przez 865 561 osób oraz 326 jednostek osadniczych wiejskich zamieszkałych przez 172 637 osób. Wśród zlokalizowanych tutaj miast, cztery (Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, Grudziądz) są największymi ośrodkami regionu, a Świecie znaczącym ośrodkiem przemysłowym województwa.

Planowana realizacja tak dużych przedsięwzięć jak budowa stopni wodnych oraz budowa terminala multimodalnego, wiąże się z bardzo dużym przekształceniem znacznego obszaru. Inwestycje te będą miały oddziaływanie nie tylko o zasięgu lokalnym, ale również regionalnym, do którego między innymi należą:

- szerszy rozwój i upowszechnienie transportu wodnego. Jest to niewykorzystany do tej pory potencjał województwa kujawsko-pomorskiego. Rozwój transportu wodnego umożliwi rozwój w pełnym zakresie idei transportu multimodalnego, którego główny węzeł przewidziany jest w rejonie Solca Kujawskiego – Bydgoszczy Łęgnowa.;
- aktywizacja gospodarcza obszarów położonych wzdłuż szlaku żeglugowego wynikająca z nowego impulsu rozwojowego (terminal multimodalny, droga wodna, nowe walory turystyczno-rekreacyjne);
- zacieśnienie współpracy pomiędzy samorządami różnych szczebli w celu realizacji wspólnych inwestycji;

- poprawa stosunków wodnych na terenach rolniczych zagrożonych suszą i o obniżonych plonach: zagadnienie to jest ściśle powiązane z OF Kujawy - realizacja stopni wodnych jest niezbędnym elementem ograniczania, a być może i wyeliminowania tego problemu. Nowy zbiornik na Wiśle (powstały w efekcie budowy stopnia wodnego) gwarantuje dostawę wystarczającej ilości wody do nawodnień w całym okresie wegetacyjnym, poprzez budowę zbiornika retencyjnego, nie naruszając jednocześnie równowagi hydrologicznej Wisły;
- zapewnienie bezpieczeństwa technicznego konstrukcji istniejącego stopnia wodnego we Włocławku, który nie jest dostosowany do samodzielnego funkcjonowania;
- zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego;
- powstanie dodatkowego stabilnego systemowego źródła energii ekologicznej (również poprzez uzyskanie mocy biernej dla systemu) dzięki powstaniu elektrowni wodnej.

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych

Cel

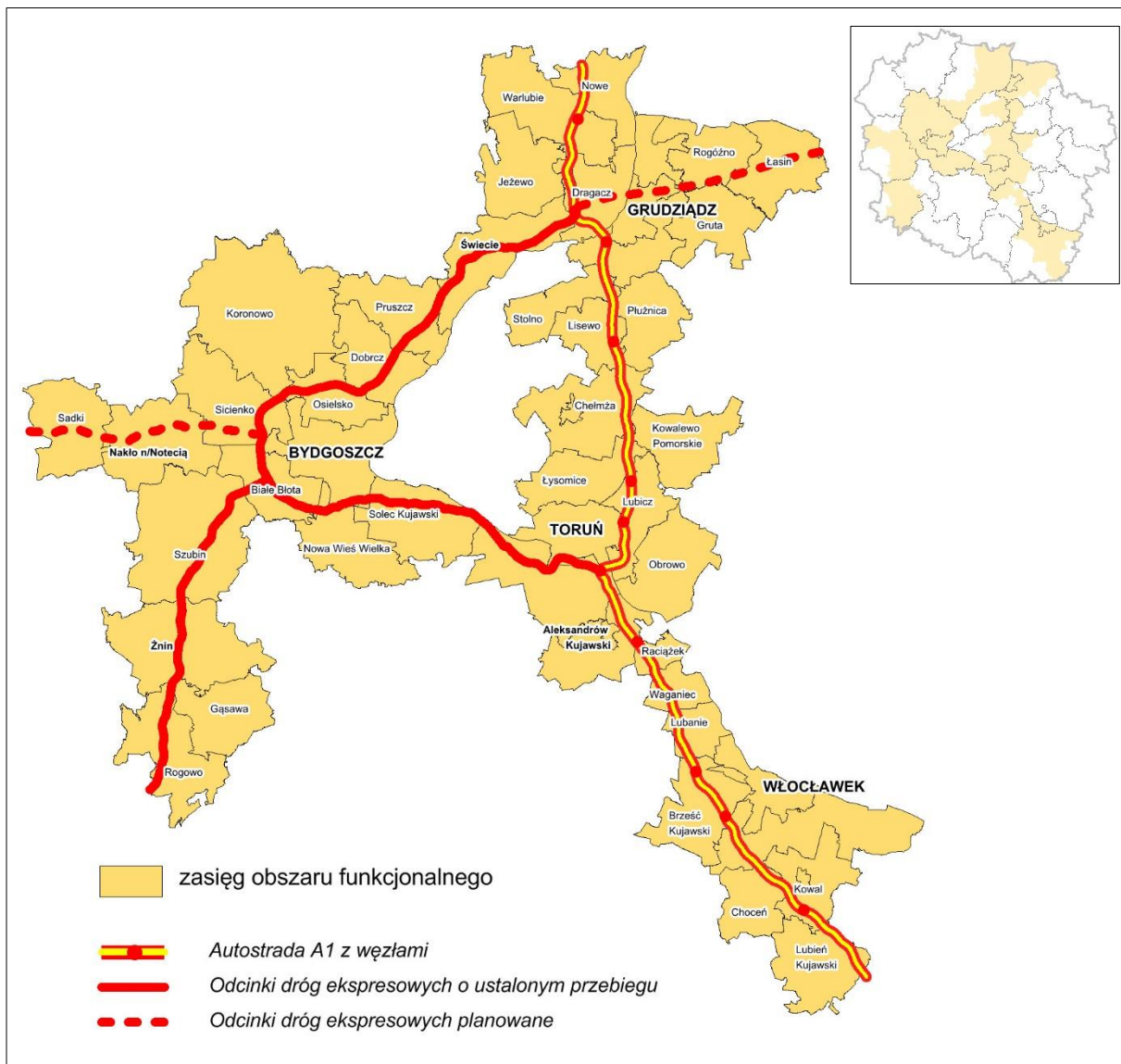
Prowadzenie skoordynowanej polityki kształtowania terenów inwestycyjnych wzdłuż przebiegu autostrady A1 i dróg ekspresowych S5 i S10.

Podstawa delimitacji

Sieć drogowa w transeuropejskich korytarzach transportowych TEN-T, Strategia Rozwoju Województwa - Plan modernizacji 2020+, w której jednym z celów strategicznych jest zagadnienie Gospodarka i miejsca pracy. Do działań wspierających rozwój gospodarczy zalicza się m.in. tworzenie przestrzeni inwestycyjnych.

Zasięg terytorialny

Obszar funkcjonalny stanowią gminy: Aleksandrów Kujawski (gmina miejska), Aleksandrów Kujawski (gmina wiejska), Białe Błota, Brześć Kujawski, Bydgoszcz, Chełmża (gmina miejska), Chełmża (gmina wiejska), Chocień, Dobrcz, Dragacz, Gąsawa, Grudziądz (gmina miejska), Grudziądz (gmina wiejska), Gruta, Jezewo, Koronowo, Kowal (gmina miejska), Kowal (gmina wiejska), Kowalewo Pomorskie, Lisewo, Lubanie, Lubicz, Lubień Kujawski, Łasin, Łysomice, Nakło nad Notecią, Nowa Wieś Wielka, Nowe, Obrowo, Osielsko, Płużnica, Pruszcz, Raciążek, Rogowo, Rogóźno, Sadki, Sicienko, Solec Kujawski, Stolno, Szubin, Świecie, Toruń, Waganiec, Warlubie, Wielka Nieszawka, Włocławek (gmina miejska), Włocławek (gmina wiejska), Żnin.

Rysunek 11 Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych

Źródło: Opracowanie własne

Opis

Obszar funkcjonalny aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych zajmuje powierzchnię 6 659 km² (37,1 % pow. województwa). Zamieszkiwany jest przez 1 262 022 osób (60,4% ludności województwa). Gęstość zaludnienia obszaru funkcjonalnego wynosi 190 os/km².

Tereny leżące wzdłuż autostrady A1 oraz dróg ekspresowych S5 i S10, stanowiących element sieci transportowej korytarzy TEN-T, charakteryzują się bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną, a zatem są atrakcyjne dla potencjalnych inwestorów. Często bowiem to właśnie dostępność komunikacyjna stanowi podstawowe kryterium wyboru lokalizacji inwestycji. Gminy zlokalizowane w korytarzu autostrady A1 i planowanej drogi ekspresowej S5, posiadają już dzisiaj bogatą ofertę terenów inwestycyjnych, w tym w obszarach przywęzłowych, najatrakcyjniejszych dla inwestycji. Stopień ich uzbrojenia w infrastrukturę techniczną jest zróżnicowany, część wymaga jeszcze znacznych nakładów. Dlatego też w pierwszej kolejności należy dążyć do zagospodarowania już istniejących terenów, mając jednocześnie na uwadze możliwość określenia ich specjalizacji w ten

sposób, aby poszczególne tereny inwestycyjne w województwie nie stanowiły dla siebie konkurencji, a uzupełniały się wzajemnie.

Tereny inwestycyjne przygotowane dla potrzeb rozwoju lokalnego jak i zewnętrznego biznesu mają przede wszystkim generować nowe miejsca pracy. Należy zwrócić uwagę na zróżnicowanie zasięgu i intensywności oddziaływania węzłów zlokalizowanych na autostradzie A1 oraz zlokalizowanych na drogach ruchu przyspieszonego S5 i S10.

Wskazane obszary funkcjonalne zostały przyjęte uchwałą nr 30/1135/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 lipca 2016 r. w sprawie określenia obszarów funkcjonalnych w województwie kujawsko-pomorskim i ich granic.

Załącznik

Udział gmin w obszarach funkcjonalnych

Obszar funkcjonalny Gmina	o znaczeniu ponadregionalnym			o znaczeniu regionalnym						
	MOFOW	WOF	OF Rezerwat Biosfery "Bory Tucholskie"	MOF miasta Włocławka	MOF miasta Grudziądz	MOF miasta Inowrocławia	OF Kujawy	OF Bory Tucholskie	OF gospodarczego wykorzystania Wisły	OF aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Aleksandrów Kujawski (1)										
Aleksandrów Kujawski (2)										
Barcin (3)										
Bartniczka (2)										
Baruchowo (2)										
Bądkowo (2)										
Białe Błota (2)										
Bobrowniki (2)										
Bobrowo (2)										
Boniewo (2)										
Brodnica (1)										
Brodnica (2)										
Brześć Kujawski (3)										
Brzozie (2)										
Brzuze (2)										
Bukowiec (2)			w części							
Bydgoszcz (1)										
Bytoń (2)										
Cekcyn (2)										
Chełmno (1)										
Chełmno (2)										
Chełmża (1)										
Chełmża (2)										
Chocień (2)										
Chodecz (3)										
Chrostkowo (2)										
Ciechocin (2)										
Ciechocinek (1)										
Czernikowo (2)										
Dąbrowa (2)										
Dąbrowa Biskupia (2)										
Dąbrowa Chełmińska (2)										
Dębowa Łąka (2)										
Dobrcz (2)										
Dobre (2)										
Dobrzyń nad Wisłą (3)										
Dragacz (2)										
Drzycim (2)			w części							
Fabianki (2)										
Gąsawa (2)										

Obszar funkcjonalny Gmina	o znaczeniu ponadregionalnym			o znaczeniu regionalnym						
	MOFOW	WOF	OF Rezerwat Biosfery "Bory Tucholskie"	MOF miasta Włocławka	MOF miasta Grudziądz	MOF miasta Inowrocławia	OF Kujawy	OF Bory Tucholskie	OF gospodarczego wykorzystania Wisły	OF aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Gniewkowo (3)										
Golub-Dobrzyń (1)										
Golub-Dobrzyń (2)										
Gostycyn (2)			w części							
Górzno (3)										
Grudziądz (1)										
Grudziądz (2)										
Gruta (2)										
Inowrocław (1)										
Inowrocław (2)										
Izbica Kujawska (3)										
Jabłonowo Pomorskie (3)										
Janikowo (3)										
Janowiec Wielkopolski (3)										
Jeziora Wielkie (2)										
Jeżewo (2)			w części							
Kamień Krajeński (3)										
Kcynia (3)										
Kęsowo (2)			w części							
Kijewo Królewskie (2)										
Kikół (2)										
Koneck (2)										
Koronowo (3)										
Kowal (1)										
Kowal (2)										
Kowalewo Pomorskie (3)										
Kruszwica (3)										
Książki (2)										
Lipno (1)										
Lipno (2)										
Lisewo (2)										
Lniano (2)										
Lubanie (2)										
Lubicz (2)										
Lubień Kujawski (3)										
Lubiewo (2)			w części							
Lubraniec (3)										
Łabiszyn (3)										
Łasin (3)										
Łubianka (2)										
Łysomice (2)										
Mogilno (3)										

Obszar funkcjonalny Gmina	o znaczeniu ponadregionalnym			o znaczeniu regionalnym						
	MOFOW	WOF	OF Rezerwat Biosfery "Bory Tucholskie"	MOF miasta Włocławka	MOF miasta Grudziądz	MOF miasta Inowrocławia	OF Kujawy	OF Bory Tucholskie	OF gospodarczego wykorzystania Wisły	OF aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Mrocza (3)										
Nakło nad Notecią (3)										
Nieszawa (1)										
Nowa Wieś Wielka (2)										
Nowe (3)										
Obrowo (2)										
Osie (2)										
Osiek (2)										
Osielsko (2)										
Osięciny (2)										
Pakość (3)										
Papowo Biskupie (2)										
Piotrków Kujawski (3)										
Płużnica (2)										
Pruszcz (2)										
Raciążek (2)										
Radomin (2)										
Radziejów (1)										
Radziejów (2)										
Radzyń Chełmiński (3)										
Rogowo (2)-pow. rypiński										
Rogowo (2)-pow. żniński										
Rogóźno (2)										
Rojewo (2)										
Rypin (1)										
Rypin (2)										
Sadki (2)										
Sępólno Krajeńskie (3)										
Sicienko (2)										
Skępe (3)										
Skrwilno (2)										
Solec Kujawski (3)										
Sośno (2)										
Stolno (2)										
Strzelno (3)										
Szubin (3)										
Śliwice (2)										
Świecie (3)										
Świecie nad Osą (2)										
Świedziebnia (2)										
Świekatowo (2)										
Tłuchowo (2)										

Obszar funkcjonalny Gmina	o znaczeniu ponadregionalnym			o znaczeniu regionalnym						
	MOFOW	WOF	OF Rezerwat Biosfery "Bory Tucholskie"	MOF miasta Włocławka	MOF miasta Grudziądz	MOF miasta Inowrocławia	OF Kujawy	OF Bory Tucholskie	OF gospodarczego wykorzystania Wisły	OF aktywizacji gospodarczej korytarzy transportowych autostrady i dróg ekspresowych
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Topólka (2)										
Toruń (1)										
Tuchola (3)			w części							
Unistaw (2)										
Waganiec (2)										
Warlubie (2)			w części							
Wąbrzeźno (1)										
Wąbrzeźno (2)										
Wąpielsk (2)										
Wielgie (2)										
Wielka Nieszawka (2)										
Więcbork (3)										
Włocławek (1)										
Włocławek (2)										
Zakrzewo (2)										
Zbiczno (2)										
Zbójno (2)										
Zławieś Wielka (2)										
Złotniki Kujawskie (2)										
Żnin (3)										

Źródło: Opracowanie własne. 1-gmina miejska; 2-gmina wiejska; 3-gmina miejsko-wiejska

SPIS TREŚCI:

Wstęp	2
1. Proponowane obszary funkcjonalne.....	2
1.1. Propozycja Samorządu Województwa	2
1.2. Wnioski złożone przez samorzady gminne i samorzady powiatowe dotyczące określenia obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym	10
2. Konferencja opiniująca	15
3. Analiza uwag zgłoszonych do proponowanych obszarów funkcjonalnych	18
4. Weryfikacja proponowanych obszarów funkcjonalnych.....	31
5. Obszary funkcjonalne w województwie kujawsko-pomorskim	38